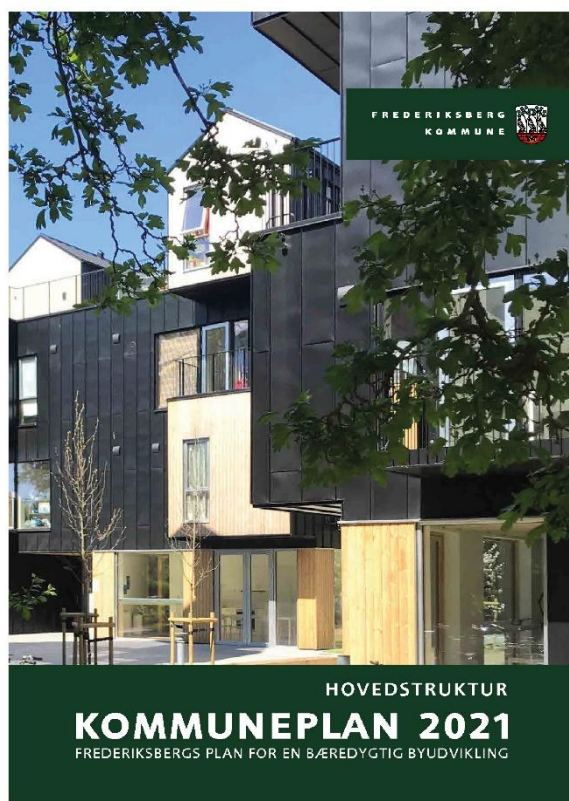

Forslag til ændringer af Hovedstruktur samt Rammer og retningslinjer Grøn omstilling - Kommuneplan 2021

Høringsperiode den 19.04.2023 til den 16.06.2023

Forslag til ændringer af Hovedstruktur samt Rammer og retningslinjer

Bilaget indeholder justerede afsnit til Kommuneplan 2021: Hovedstruktur samt Rammer og retningslinjer.

Indholdsfortegnelse

Forslag til ændringer for de seks temaer er vist emnevis her:

Side 4 **Tema 1. CO₂ neutralt Frederiksberg**

Side 19 **Tema 2. Klimatilpasning**

Side 31 **Tema 3. Mobilitet**

Side 44 **Tema 4. Ressourcer og affald**

Side 50 **Tema 5. Biodiversitet og bynatur**

Side 72 **Tema 6. Miljø – vand, luft, støj, jord**

Læsevejledning

Ændringerne er vist emnevis og følger strukturen i Kommuneplan 2021 ved, at der først vises forslag til ændringer i hæftet Hovedstruktur med sidehenvisning til den relevante side, dernæst forslag til ændringer i hæftet Rammer og retningslinjer med sidehenvisninger til den relevante side.

Første kolonne viser eksisterende tekst i Kommuneplan 2021.

Anden kolonne viser forslag til ændringer med temarevisionen. **Rød tekst** er ny tekst, og overstreget tekst er slettet tekst. Hvis afsnittet er omformuleret eller flyttet, er det angivet med kursiv.

Sidste kolonne angiver anledning til ændring.

Øvrige kolonner angiver evt. forslag til margentekst.

Kommuneplan 2021

Kommuneplanen indeholder fire spor: Hovedstruktur, retningslinjer og rammer samt en supplerende redegørelse, der indeholder baggrundsviden og danner grundlag for forståelse af kommuneplanen.

Hovedstrukturen afspejler de overordnede mål for udvikling af byen, og hvad arealerne skal anvendes til. Hovedstrukturen skal afspejle kommunalbestyrelsens afvejning af interesser og er på den måde et udtryk for de politiske ønsker for byens udvikling.

Retningslinjerne oplyser hvilke hensyn, der vil indgå i afvejning af en ansøgning om et byudviklings- eller byggeprojekt. Retningslinjerne anviser også beliggenheden af arealer til forskellige formål inden for kommunegrænsen. Det kan f.eks. være beliggenheden af butikker eller grønne, rekreative områder. Endelig udgør retningslinjerne grundlaget for forvaltningens administration efter planloven og andre love med henblik på at nå de overordnede mål beskrevet i hovedstrukturen.

Rammerne viser, hvad der kan bestemmes i lokalplaner for de enkelte dele af byen, altså hvad bygge- og anvendelsesmulighederne er. Der er således en nøje sammenhæng mellem lokalplanlægningen og kommuneplanens rammedel. Hvis der ikke er lokalplan i et område, vil rammerne indgå i kommunens vurdering af ansøgninger om byggetilladelse.

Kommuneplan 2021 med hæfterne Hovedstruktur, Rammer og retningslinjer samt Redegørelse kan ses i sin helhed her [Kommuneplan 2021 - Frederiksbergs plan for en bæredygtig byudvikling](#).

1. CO₂ NEUTRALT FREDERIKSBERG

HOVEDSTRUKTUR

Klimaby nu og i fremtiden (side 18 i Hovedstruktur)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Anledning til ændring
<p>Frederiksberg skal være CO₂ neutral i 2030 og en foregangskommune, når det handler om klimaløsninger og om at gøre Danmark uafhængig af fossile brændsler. Den høje befolkningstæthed, tætte bebyggelsesstruktur og geografiske afgrænsning giver mulighed for at teste og udfolde nye løsninger, der kan bidrage til en bæredygtig fremtid. Med fuldt ejerskab over Frederiksberg Forsyning har Frederiksberg Kommune et særligt potentiale for at øge andelen af vedvarende energi og fremme klimatilpasning.</p> <p>Vi klimatilpasser byen og er godt på vej mod en by der er mindre sårbar over for ekstremregn og højere temperaturer samtidig med, at vi fremmer byens rekreative tilbud og bynatur. Frederiksbergs kollektive transportnet er veludviklet med metro, S-tog og busser, og 80 procent af borgere og virksomheder har maksimalt 600 meter til en station. Det giver et unikt udgangspunkt for at udvikle byens bæredygtige mobilitet. Vi skal være elbil-by nummer 1, den mest cyklende by i Danmark, og vi fremmer delebiler.</p>	<p>Frederiksberg skal være CO₂ neutral i 2030 og en foregangskommune, når det handler om klimaløsninger og om at gøre Danmark uafhængig af fossile brændsler. Frederiksberg Kommune har udarbejdet en DK2020 Klimaplan med det formål at bidrage til at opfylde målet om at begrænse den globale temperaturstigning til 1,5 grad.</p> <p>Den høje befolkningstæthed, tætte bebyggelsesstruktur og geografiske afgrænsning giver mulighed for at teste og udfolde nye løsninger, der kan bidrage til en bæredygtig fremtid. Vi skaber rammerne for, at byens borgere kan bidrage til en CO₂ neutral by og fælles bæredygtige løsninger.</p> <p>Med fuldt ejerskab over Frederiksberg Forsyning har Frederiksberg Kommune et særligt potentiale for at øge andelen af vedvarende energi og fremme klimatilpasning.</p> <p>Vi klimatilpasser byen og er godt på vej mod en by, der er mindre sårbar over for skybrud, mere hverdagsregn ekstremregn og højere temperaturer samtidig med, at vi fremmer byens rekreative</p>	<p>Opdatering i henhold til Frederiksberg Kommunes DK2020 Klimaplan og indspil om mere fokus på fælles løsninger samt opdatering i overensstemmelse med arbejdet med klimatilpasning og biodiversitet.</p>

	<p>tilbud, ferskvandsområder, bynatur og biodiversitet. Ved mindskning af varmemø-effekt mindskes behovet for energiforbrug til nedkøling.</p> <p>Frederiksbergs kollektive transportnet er veludviklet med metro, S-tog og busser, og 80 procent af borgere og virksomheder har maksimalt 600 meter til en station. Det giver et unikt udgangspunkt for at udvikle byens bæredygtige mobilitet. Vi skal være elbil-by nummer 1, den mest cyklende by i Danmark, og vi fremmer delebiler.</p>	
--	--	--

HOVEDSTRUKTUR (side 20-21 i Hovedstruktur)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Anledning til ændring
<p>CO₂ NEUTRALITET 2030</p> <p>Frederiksberg Kommune skal være en fremtidssikret by uden afhængighed af fossile brændsler, og som samtidig skaber de bedste rammer for byens borgere. Ressourceforbruget skal begrænses, og energiforsyninger skal baseres på vedvarende energi.</p> <p>Frederiksberg vil opnå fossilfrihed ved at sikre et balanceret og fleksibelt energisystem. Det kræver væsentlige energibesparelser i eksisterende bygninger, ved energirenovering og ved større energi- og materialekrav til nybyggeri. Og ved at transporten omstilles til mere cykling, kollektiv</p>	<p>CO₂ NEUTRALITET 2030</p> <p>Frederiksberg Kommune skal være en fremtidssikret by uden afhængighed af fossile brændsler, og som samtidig skaber de bedste rammer for byens borgere. Ressourceforbruget skal begrænses, og energiforsyning skal baseres på vedvarende energi.</p> <p>Frederiksberg vil opnå fossilfrihed ved at sikre et balanceret og fleksibelt energisystem. Det kræver væsentlige energibesparelser i eksisterende bygninger, ved energirenovering og ved større energi- og materialekrav til nybyggeri. Og ved at transporten omstilles til mere cykling, kollektiv</p>	<p>Opdatering i henhold til Frederiksberg Kommunes DK2020 Klimaplan samt prioriteringer på det grønne område i Budget 2023.</p>

transport, elbiler og alternative drivmidler.

Frederiksberg Kommune reducerer desuden klima- og miljøbelastning gennem grønne indkøb og med en grøn ejerstrategi, der skal sikre strategisk fokus i det tætte samarbejde med Frederiksberg Forsyning. Målene er bl.a., at fjernvarmen er fossilfri i 2025, at flere bygninger tilsluttes fjernkøling og øget fokus på at etablere fælles varmepumpeanlæg, hvor overskudsvarme samles og udnyttes til andre formål.

Frederiksberg Kommune vil øge andelen af lokalt produceret vedvarende energi på private og kommunale ejendomme, for eksempel ved at fremme solcelleanlæg. I den tætte bystruktur på Frederiksberg vil lokale energianlæg være et supplement til kollektive anlæg, der i videst muligt omfang sikrer en bæredygtig løsning i forsyning af byen.

transport, elbiler og alternative drivmidler.

Frederiksberg Kommune reducerer desuden klima- og miljøbelastning gennem grønne indkøb og med en grøn ejerstrategi, der skal sikre strategisk fokus i det tætte samarbejde med Frederiksberg Forsyning.

I tæt samarbejde med Frederiksberg Forsyning, CTR (Centralkommunernes Transmissionsselskab I/S) og andre kommuner vil Frederiksberg Kommune arbejde for brændselsfri fjernvarmeproduktion som varmepumper, geotermi og udfasning af naturgas samt undersøge muligheder for at fremrykke udfasning af biomasse.

Målene er bl.a., at fjernvarmen er fossilfri i 2025, at flere bygninger tilsluttes fjernkøling og øget fokus på at etablere fælles varmepumpeanlæg, hvor overskudsvarme samles og udnyttes til andre formål.

Frederiksberg Kommune vil øge andelen af lokalt produceret vedvarende energi på private og kommunale ejendomme, for eksempel ved at arbejde for at fremme solcelleanlæg på private og kommunale ejendomme som et supplement til kollektive anlæg. I den tætte bystruktur på Frederiksberg vil lokale energianlæg være et supplement til kollektive anlæg, der i videst muligt omfang sikrer en bæredygtig løsning i forsyning af byen.

BÆREDYGTIGT BYGGERI

Byggeri og drift af bygninger står for den største andel af det samlede energi- og ressourceforbrug på Frederiksberg, og kvaliteten af bygningerne har samtidig stor betydning for menneskers sundhed og livskvalitet.

Frederiksberg Kommune vil mindske miljøbelastningen og energiforbruget fra såvel nybyggeri som eksisterende byggeri samt fremme energirenovering af private ejendomme.

På Frederiksberg er der en særlig udfordring med at energirenovere den bevaringsværdige bygningsmasse, da der skal tages hensyn til både den miljømæssige og arkitektoniske kvalitet.

BÆREDYGTIGT BYGGERI

Byggeri og drift af bygninger står for den største andel af det samlede energi- og ressourceforbrug på Frederiksberg, og kvaliteten af bygningerne har samtidig stor betydning for menneskers sundhed og livskvalitet. **Frederiksberg Kommune vil arbejde for energibesparelser i de kommunale bygninger gennem energistyring, energieffektiv belysning, energirenovering og lignende i sammenhæng med den planlagte bygningsrenovering.**

Frederiksberg Kommune vil mindske miljøbelastningen og energiforbruget fra såvel nybyggeri som eksisterende byggeri samt fremme energirenovering af private ejendomme.

En af vejene til at reducere CO₂ aftrykket går gennem bevaring af den eksisterende bygningsmasse. På Frederiksberg er der en særlig udfordring med at energirenovere den bevaringsværdige bygningsmasse, da der skal tages hensyn til både den miljømæssige og arkitektoniske kvalitet, **når bygningerne renoveres.**

Opdatering i henhold til Frederiksberg Kommunes DK2020 Klimaplan samt prioriteringer på det grønne område i Budget 2023.

SÅDAN ARBEJDER VI FOR EN BÆREDYGTIG BYUDVIKLING

- Der udarbejdes en ny klimaplan, som lever op til Parisaftalens mål og som skal sikre målet om CO₂ neutralitet i 2030.
- Med Smart-City løsninger optimeres brugen af byens ressourcer f.eks. i den samlede forsyning, i parkeringsanlæg og klimaveje.

SÅDAN ARBEJDER VI FOR EN BÆREDYGTIG BYUDVIKLING

- ~~Der udarbejdes en ny klimaplan, som lever op til Parisaftalens mål og som skal sikre målet om CO₂ neutralitet i 2030.~~
- **Frederiksbergs DK2020 Klimaplan fremsætter tiltag, som skal sikre målet om CO₂ neutralitet i 2030.**
- Med Smart-City løsninger optimeres brugen af byens ressourcer f.eks. i den samlede

Opdatering i henhold til Frederiksberg Kommunes DK2020 Klimaplan

- Frederiksberg Kommune er del af fælles forsyningsnet og deltager aktivt i at udvikle fjernvarmen mod fleksibilitet og fossilfrihed via samarbejder i Centralkommunernes Transmissionsselskab (CTR) og Amager Ressourcecenter (ARC).
- Frederiksberg Forsyning introducerer og tester andre energiformer som større geotermi/jordvarmeanlæg, varmepumper, varmelagring og solvarme.
- Frederiksberg Kommune ønsker en lovændring, der gør det muligt at stille krav til bæredygtigt byggeri, også materialernes CO₂ belastning, i lokalplaner.
- I kommunale større byggerier og renoveringsprojekter arbejder vi med bæredygtighedscertificeringen – DGNB. Og gennem dialog med bygherrer fremmer vi bæredygtigt byggeri i lokalplaner.
- Den kommunale bygningsmasse energioptimeres, gennem databaserede effektiviseringer, og samarbejdet med boligejere skal styrkes, bl.a. gennem byfornyelsen for at fremme energirenovering og energibesparelser i private boliger.
- Frederiksberg Kommune styrker rådgivning og arbejdet for, at alle virksomheder har affaldsordninger hos kommunen eller privat udbyder.
- Affaldsindsamling optimeres for den enkelte husstand baseret på data.

forsyning, i parkeringsanlæg og klimaveje.

- Frederiksberg Kommune er del af fælles forsyningsnet og deltager aktivt i at udvikle fjernvarmen mod fleksibilitet og fossilfrihed via samarbejder i Centralkommunernes Transmissionsselskab (CTR) og Amager Ressourcecenter (ARC).
- Frederiksberg Forsyning **og CTR** introducerer og tester andre energiformer som større geotermi/jordvarmeanlæg, varmepumper, varmelagring og solvarme.
- Frederiksberg Kommune ønsker en lovændring, der gør det muligt at stille krav til bæredygtigt byggeri, også materialernes CO₂ belastning, i lokalplaner.
- I kommunale større byggerier og renoveringsprojekter arbejder vi med bæredygtighedscertificeringen – DGNB. Og gennem dialog med bygherrer fremmer vi bæredygtigt byggeri i lokalplaner.
- Den kommunale bygningsmasse energioptimeres, gennem databaserede effektiviseringer, og samarbejdet med boligejere skal styrkes, bl.a. gennem byfornyelsen for at fremme energirenovering og energibesparelser i private boliger.
- Frederiksberg Kommune styrker rådgivning og arbejdet for, at alle virksomheder har affaldsordninger hos kommunen eller privat udbyder.

<ul style="list-style-type: none"> • Villaernes affaldsordninger nytænkes i affaldsplan 2021- 2026, og der laves forsøg med øget genanvendelse. • Frederiksberg Kommune vejleder byggeriets parter i at håndtere byggeaffald efter principperne for cirkulær økonomi 	<ul style="list-style-type: none"> • Affaldsindsamling optimeres for den enkelte husstand baseret på data. • Villaernes affaldsordninger nytænkes i affaldsplan 2021- 2026, og der laves forsøg med øget genanvendelse. • Frederiksberg Kommune vejleder byggeriets parter i at håndtere byggeaffald efter principperne for cirkulær økonomi. 	
<p>FN'S VERDENSMÅL</p> <p>Vi fremmer mere fleksibel og CO₂ neutral forsyning, og kommunale bygninger energirenoveres og bygges mere bæredygtigt.</p> <p>Rådgivning og dialog med private boligejere og bygherrer styrkes, og affaldsindsamling optimeres.</p> <p>Herved bidrager Frederiksberg Kommune til FN's Verdensmål 7, 11 og 17</p>	<p>FN'S VERDENSMÅL</p> <p>Vi fremmer mere fleksibel og CO₂ neutral forsyning, og kommunale bygninger energirenoveres og bygges mere bæredygtigt.</p> <p>Rådgivning og dialog med private boligejere og bygherrer styrkes, og affaldsindsamling optimeres.</p> <p>Herved bidrager Frederiksberg Kommune til FN's Verdensmål 7, 11, 12, 13 og 17</p>	<p>Opdatering i henhold til Frederiksberg Kommunens DK2020 Klimaplan.</p>

HOVEDSTRUKTUR (side 26-27 i Hovedstruktur)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Anledning til ændring
<p><i>Tekst i bobler om:</i></p> <p>Bæredygtighedsråd</p> <p>Klimaplan for CO₂ neutralitet 2030</p> <p>Temarevision for bæredygtige tiltag</p>	<p>Udgår</p>	<p>Opslaget udgår, da teksterne er uaktuelle.</p>

GENERELLE RAMMER

Boligtilvækst (side 14 i Rammer og retningslinjer)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Anledning til ændring
<p>- I vurderingen af et byggeprojekts kvaliteter vil der være fokus på de bolignære opholdsarealer, halv- eller heloffentlige uderum med leg og aktivitetsmuligheder, grønne forbindelser og forskønnelse af byens rum. Der vil også blive set på projektets tilgængelighed og boligkvalitet samt hvordan klima- og bæredygtighedshensyn (skybrudssikring, begrønning, bedre affaldshåndtering og energirenovering mv.) er indarbejdet i projektet.</p>	<p>- I vurderingen af et byggeprojekts kvaliteter vil der f.eks. være fokus på, hvordan projektet bidrager til:</p> <ul style="list-style-type: none">• Den blandede by med en variation af boligtyper og ejerformer og/eller understøttelse af fællesskaber.• Arkitektonisk og bymæssig kvalitet.• Bolignære opholdsarealer, halv- eller heloffentlige uderum med leg og aktivitetsmuligheder.• Tilgængelighed og boligkvalitet, idet tilgængelighed dog skal afspejle den målgruppe, der bygges til.• Klima- og bæredygtighedshensyn, energieffektivisering, reduceret CO₂ aftryk, skybrudssikring, bedre affaldshåndtering og materialers holdbarhed, miljøpåvirkning og genanvendelse mv.• Grønne forbindelser, begrønning, bynatur og forskønnelse af byens rum.	<p>Kvaliteterne er oplyst og tydeliggjort i en mere overskuelig punktopstilling.</p> <p>Klima- og bæredygtighedshensyn er opdateret i henhold til Klimaplan DK2020.</p> <p>(Med grønt: Forslag til ændringer som led i temarevision om Udbygning af den blandede by, forslag til kommuneplantillæg nr. 5, der er i høring parallelt med nærværende forslag til kommuneplantillæg 4)</p>

RETNINGSLINJER

Boliger generelt (side 16 i Rammer og retningslinjer)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Anledning til ændring
	<ul style="list-style-type: none">Ny: Disponering og indretning af arealer i gårdanlæg i etageboligområder skal understøtte og styrke beboernes fællesskab i den grønne omstilling gennem eksempelvis beboerhaver, nyttehaver, anlæg til affaldssortering, skybrudssikring, p-pladser til cykler mv.	Indspil fra debatperioden om tværgående perspektiv, hvor kommunen understøtter borgerne og de borgerdrevne fællesskaber

GENERELLE RAMMEBESTEMMELSER

Arkitektonisk og materialemæssig kvalitet (side 34 i Rammer og retningslinjer)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Anledning til ændring
<ul style="list-style-type: none">Høj materialemæssig kvalitet betyder, at byggeriet skal fremstå med gode, holdbare materialer, der kan tåle vejrligets påvirkninger, og som patinerer smukt. Materialernes miljøpåvirkning ved fremstilling, holdbarhed og bortskaffelse tages med i betragtning.	<ul style="list-style-type: none">Høj materialemæssig kvalitet betyder, at byggeriet skal fremstå med gode, holdbare materialer, der kan tåle vejrligets påvirkninger, og som patinerer smukt. Materialernes miljøpåvirkning ved fremstilling, holdbarhed og bortskaffelse tages med i betragtning.	Afsnittet flyttes til afsnittet Bæredygtighed ved nybyggeri og renovering (se nedenfor)

GENERELLE RAMMEBESTEMMELSER

Bæredygtighed ved nybyggeri og renovering (side 36 i Rammer og retningslinjer)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Anledning til ændring
<ul style="list-style-type: none">Der skal indtænkes urban vedvarende energi (solceller o.l.), lokal håndtering af regnvand og lokale affaldsløsninger samt bæredygtige og energirigtige løsninger i forbindelse med nybyggeri, byudvikling og byfornyelse. Anlæggene skal designes, så de passer ind til områdets rekreative og æstetiske karakter samt byggeriets arkitektur og bevaringsværdi.Nybyggeri samt renoveringsprojekter, som er omfattet af energikravene i bygningsreglementet, skal ved ibrugtagelsen dokumentere, at bygningsreglementets krav til energiforbrug er overholdt.	<ul style="list-style-type: none">Der skal indtænkes bæredygtige og energieffektive løsninger såsom urban vedvarende energi (solceller og lignende), lokal håndtering af regnvand og lokale affaldsløsninger, cykler mv. i forbindelse med nybyggeri, byudvikling, renovering og byfornyelse.Nybyggeri, renoveringsprojekter, transformationsprojekter og anlæg skal designes, så de passer ind til områdets rekreative og æstetiske karakter samt byggeriets arkitektur og bevaringsværdi.Nybyggeri samt renoveringsprojekter, som er omfattet af energikravene i bygningsreglementet, skal ved ibrugtagelsen dokumentere, at bygningsreglementets krav til energiforbrug er overholdt.	Opdatering i henhold til Klimaplan DK2020 Frederiksberg.
	<ul style="list-style-type: none">Ny: Der gives i udgangspunktet ikke dispensation fra energikravene i bygningsreglementet, idet det dog iagttages, at bygningsreglementet indeholder undtagelsesbestemmelser mht. energikrav for kirker samt fredede og bevaringsværdige bygninger.	Præcisering af rammer i henhold til bestemmelser for energikrav i bygningsreglementet.

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ny:</i> I forbindelse med større renoveringsarbejder på bevaringsværdige bygninger bør potentielle energiforbedringer altid indgå i forhåndsdialogen med kommunen med henblik på at opnå bedst mulig energiforbedring uden at forringe bevaringsværdierne. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ny:</i> Beregning af CO₂-udledning for nybyggeri og renovering skal ses i et livscyklusperspektiv. • Når kommunen selv bygger (nybyggeri, transformation og renovering) skal det i videst muligt omfang være cirkulært. Med det menes, at byggematerialernes holdbarhed, energiforbrug og miljøpåvirkning i hele byggeriets livscyklus, herunder mulighed for genbrug og genanvendelse, tages i betragtning, og der afsøges mulighed for at bygge på eksisterende konstruktioner, hvis bygningen ændrer funktion. Det kan f.eks. være som led i DGNB-certificering eller i forsøgsprojekter. • <i>Ny:</i> Private bygningsejere tilskyndes til at bygge cirkulært ved nybyggeri, transformation og renoveringer. 	<p>Nye rammer i henhold til Klimaplan DK2020 Frederiksberg samt Ressource- og Affaldsplan 2026.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> Ny: Nybyggeri må ikke udlede mere CO₂ pr. m² end det normalt, bygningsreglementet foreskriver. 	Præcisering i henhold til LCA krav i bygningsreglementet.
	<ul style="list-style-type: none"> Ny: Ved nybyggeri, transformation og ombygning tilskyndes til, at der planlægges med henblik på at integrere solens energi og sikre energioptimering under hensyn til bygningens og områdets karakter, herunder med kompakt og solorienteret byggeri, der udnytter passiv solvarme, samt gode dagslysforhold, der minimerer energiforbrug til belysning. Se temaopslag om solceller side xx. 	Nye rammer i henhold til Klimaplan DK2020 Frederiksberg samt aftale om fremme af solceller i Budget 2023.

RETNINGSLINJER

Bæredygtighed ved nybyggeri og renovering (side 36 i Rammer og retningslinjer)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Anledning til ændring
<ul style="list-style-type: none"> Ved dialog med bygherrer fremmes bæredygtigt boligbyggeri og energirenovering af eksisterende boligmasse. Nybyggeri skal i videst muligt omfang miljøcertificeres (f.eks. DGNB Certificeres). Ved byudvikling skal bygherre via tidlig dialog med forsyningsselskaberne arbejde for helhedsorienterede løsninger for forsyningsarterne for den samfundsmæssige mest rationelle og bæredygtige forsyning af projektområderne. 	<ul style="list-style-type: none"> Ved dialog med bygherrer fremmes bæredygtigt boligbyggeri og energirenovering af eksisterende boligmasse. Til den tidlige dialog har Frederiksberg Kommune vedtaget inspirationspjecen Bæredygtigt Byggeri, se temaopslag side xx. Nybyggeri skal i videst muligt omfang miljøcertificeres (f.eks. DGNB certificeres). Ved byudvikling skal bygherre via tidlig dialog med forsyningsselskaberne arbejde for helhedsorienterede løsninger for 	Opdateret med henvisning til Frederiksberg Kommunes pjece Bæredygtigt Byggeri samt justering i henhold til Budgetforlig 2023 - aftale om fremme af solceller.

<ul style="list-style-type: none"> • Overjordiske anlæg til forsyning skal minimeres og designes, så de integreres i den arkitektoniske helhed. • Der skal i byudviklingen inddrages hensyn til større eksisterende tekniske anlæg, som vist på retningslinjekort 5, under iagttagelse af gæsteprincippet. • Der skal i udgangspunkt tilsluttes fælles forsyningsløsninger, og lokale anlæg, som f.eks. solfangeranlæg, skal søges koblet til fællesanlæg. • Ved større bygge- og renoveringsprojekter bør der sikres et bæredygtigt og fremtidssikret byggeri, der har fokus på både den økonomiske, miljømæssige, sociale og tekniske kvalitet af byggeriet samt af byggeprocessen. Det sikres f.eks. ved at opfylde kravene i DGNB-mærkningen eller lignende bæredygtighedscertificering. 	<p>forsyningsarterne for den samfundsmæssige mest rationelle og bæredygtige forsyning af projektområderne.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Overjordiske anlæg til forsyning skal minimeres og designes, så de integreres i den arkitektoniske helhed. • Der skal i byudviklingen inddrages hensyn til større eksisterende tekniske anlæg, som vist på retningslinjekort 5, under iagttagelse af gæsteprincippet. • Der skal i udgangspunkt tilsluttes fælles forsyningsløsninger, og lokale anlæg som f.eks. solcelle- og solfangeranlæg skal søges koblet til fællesanlæg. • Ved større bygge- og renoveringsprojekter samt transformationsprojekter bør der sikres et bæredygtigt og fremtidssikret byggeri, der har fokus på både den økonomiske, miljømæssige, sociale, æstetiske og tekniske kvalitet af byggeriet samt af byggeprocessen. Det sikres f.eks. ved at opfylde kravene i DGNB -mærkningen eller lignende bæredygtighedscertificering. 	<p>Præcisering</p>
--	---	--------------------

GENERELLE RAMMEBESTEMMELSER

Bevaringsværdige bygninger (side 46 i Rammer og retningslinjer)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Anledning til ændring
------------------	---------------------	-----------------------

<ul style="list-style-type: none"> I forbindelse med ombygning og renovering af bevaringsværdige bygninger skal energiforbedrende tiltag søges realiseret. Tiltagene i form af eksempelvis efterisolering og forbedring af vinduer, opsætning af solceller og lignende skal udføres integreret i bygningens arkitektur på en måde, der ikke går ud over bygningens bevaringsværdige udtryk. 	<ul style="list-style-type: none"> I forbindelse med ombygning og renovering af bevaringsværdige bygninger skal energi- og CO₂ reducerende forbedrende tiltag søges realiseret. Tiltagene i form af eksempelvis efterisolering og forbedring af vinduer, opsætning af solceller og lignende skal i bevaringsværdige bygninger udføres integreret i bygningens arkitektur på en måde, der ikke går ud over bygningens bevaringsværdige udtryk. <i>Om energikrav se generelle rammer for Bæredygtighed ved nybyggeri og renovering side xx</i> 	<p>Præcisering.</p> <p>Henvisning til generelle rammer for energikrav.</p>
--	--	--

TEMAOPSLAG I RAMMER OG RETNINGSLINJER

Ny

Tema - Bæredygtigt byggeri og renovering

Frederiksberg skal være en bæredygtig og CO₂ neutral by. Derfor opfordrer kommunen bygningsejere og deres rådgivere til at anvende ambitiøse og fremtidssikrede bæredygtige løsninger ved byggeri og renovering.

Byggeriet skal:

- Være energieffektivt, og muligheder for udnyttelse af solens energi skal indtænkes.
- Have arkitektonisk kvalitet i helhed og detalje med holdbare løsninger og materialer.
- Have bæredygtig brug af ressourcer efter cirkulære principper og med fokus på genanvendelse.
- Indtænke grønne løsninger, der med flere formål inspirerer borgerne til bæredygtig brug af boligområdet hvad angår affaldssortering, genbrug af regnvand, biodiversitet, grønne opholdsarealer mv.

Læs mere i pjecerne Bæredygtigt Byggeri, Ressource- og Affaldsplan 2026, Strategi for Bynatur og Biodiversitet samt Arkitekturpolitik for Frederiksberg, der ligger på Frederiksberg Kommunes hjemmeside.

Materialer

En betydelig mængde CO₂ og råstoffer er bundet i materialer i den eksisterende bygningsmasse. Frederiksberg Kommune vil opfordre bygherrer til at bevare, transformere eller recirkulere byggematerialer. Det er vigtigt at begrænse brugen af knappe råstoffer, der indgår i produktion af nye byggematerialer og at mindske energiforbrug og emissioner ved produktion af nye materialer. Vi anbefaler

- Genbrug, bevar og vedligehold så meget som muligt af det eksisterende byggeri og recirkuler materialer og bygningsdele, hvis disse udskiftes.
- Brug holdbare materialer af god kvalitet og med et lavt CO₂ aftryk.
- Brug miljømærkede materialer, der giver et godt indeklima og belaster miljøet mindst muligt.
- Byg med konstruktioner og komponenter, der kan skilles ad, så byggematerialerne kan genbruges.

Energi

Bygningernes energiforbrug står for 63% af CO₂ udledningen på Frederiksberg. Heraf står opvarmning af boligerne for godt en fjerdedel af den samlede CO₂udledning (2020). Nybyggeri udgør en mindre andel af bygningsmassen på Frederiksberg, hvor bevaring af eksisterende bygninger prioriteres højt. Ældre bygninger har generelt et højere varmeforbrug end nybyggeri. Vi anbefaler:

- Skab gode dagslysforhold, der nedsætter behovet for energi til belysning.
- Enkeltlags vinduer forsynes med forsatsrammer med energiruder. Tidligere udskiftede termovinduer, der er udtjente, kan udskiftes til koblede rammer med energiruder eller energivinduer.
- Overvej altid isolering af loft og tag, mod terræn og kælder samt gavle og i brystninger.
- Integrer solceller på taget, hvor arkitektur og lysforhold giver mulighed for det.
- Installer energieffektive apparater, pumper, ventilatorer mv.
- Isolering af varmerør og -tanke.
- Installer CTS styring, energistyring med indregulering og måling af forbrug.

Tema - Solceller

Frederiksberg Kommune ønsker at understøtte etablering af solceller på nyt og eksisterende byggeri, under hensyntagen til bygningens arkitektoniske kvaliteter.

Solceller kan dels placeres på flade tage, hvor de ikke er synlige fra gade eller offentligt anlæg eller placeres synligt på tage og facader, hvor de kan integreres på en arkitektonisk vellykket måde. Du bør

kontakte Frederiksberg Kommune om opsætning af solceller bl.a. med henblik på at sikre, at de ikke skæmmer bygningen eller kræver en dispensation fra lokalplan med bevarende bestemmelser eller anden planmæssig tilladelse. Derefter skal Energistyrelsen søges om tilsagn til nettoafregning, før projektet kan påbegyndes.

Den bedste økonomi på et solcelleanlæg opnås, hvis man selv kan aftage størstedelen af den strøm, der produceres.

Der er eksempler på bygninger, hvor solceller leverer al strøm, der bruges i bygningen, men typisk kan solceller kun levere en andel af forbruget.

For boligejendomme på Frederiksberg kan et anlæg på tage typisk levere ca. 20-30% af forbruget i bygningen. For andre typer ejendomme kan det være mere.

Tre billedeksempler på vellykkede projekter med en kort billedtekst.

RETNINGSLINJEKORT – SE BILAG 3

REDEGØRELSE – SE BILAG 4

2. KLIMATILPASNING

HOVEDSTRUKTUR (side 22-23 i Hovedstruktur)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Anledning til ændring
<p>HÅNDBLING AF SKYBRUDS- OG HVERDAGSREGN</p> <p>Frederiksberg Kommune skal senest i 2036 have etableret et system, som kan håndtere både skybrud og hverdagsregn, og som fungerer i samspil med det eksisterende spildevandssystem. Målene er, at der højst én gang hver 100 år må stå mere end 10 cm vand på terræn, og at 30 procent af regnvandet skal være afkoblet fra kloaksystemet inden for 30 år.</p> <p>Der arbejdes derfor med tre systemer; et skybrudssystem, et system der øger afkobling af regnvand og det eksisterende spildevandssystem, således at vandet hurtigt og sikkert bliver håndteret uden at skade byen.</p> <p>Frederiksberg Kommune vil udvikle og anvende Smart-City-teknologier for at udnytte og styre det samlede system optimalt. Klimatilpasning skal integreres i kommunens planlægning og byudvikling, så løsninger opfylder flere formål og giver synergi til byen.</p> <p>Arbejdet med klimatilpasning indgår i kommunens overordnede klimaplan og bliver gennemført i tæt samarbejde med Frederiksberg Forsyning samt øvrige kommuner og aktører i regionen.</p>	<p>KLIMATILPASNING</p> <p>HÅNDBLING AF SKYBRUDS- OG HVERDAGSREGN</p> <p>Frederiksberg Kommune skal være robust over for klimaændringer. Målet er, at der højst én gang hver 100 år må stå mere end 10 cm vand i gennemsnit på terræn, og at 30 procent af regnvandet skal være afkoblet fra kloaksystemet inden for 30 år. Derfor skal der etableres et regnvandssystem, hvor skybrudsvand og hverdagsregn håndteres i klimatilpasningsprojekter over hele byen. Frederiksberg Kommune skal senest i 2036 have etableret et system, som kan håndtere både skybrud og hverdagsregn, og som fungerer i samspil med det eksisterende spildevandssystem. Målene er, at der højst én gang hver 100 år må stå mere end 10 cm vand på terræn, og at 30 procent af regnvandet skal være afkoblet fra kloaksystemet inden for 30 år.</p> <p>40 klimatilpasningsprojekter er allerede anlagt på Frederiksberg. Projekterne rummer ca. 20 procent af de nødvendige vandmængder, der skal håndteres for at klimasikre byen.</p> <p>Når klimatilpasningen planlægges og udføres på Frederiksberg, prioriteres de anlæg, der giver det laveste CO₂-udslip. Det betyder også, at overfladeprojekter prioriteres frem for projekter i jorden, hvor det er muligt.</p> <p>Overfladeprojekterne udvikles i samspil med den øvrige byudvikling og bidrager til at opnå merværdi og synergieffekter. Det omfatter f.eks. øget bynatur og biodiversitet ved at fremme ferskvandsområder og forbedring af de rekreative muligheder.</p>	<p>Teksten er præciseret ud fra opgraderede arbejdsgange i kommunen med udgangspunkt i et bæredygtigt vandkredsløb og CO₂ aftryk.</p>

	<p>Der arbejdes derfor med tre systemer; et skybrudssystem, et system der øger afkobling af regnvand og det eksisterende spildevandssystem, således at vandet hurtigt og sikkert bliver håndteret uden at skade byen.</p> <p>Frederiksberg Kommune vil udvikle og anvende Smart-City teknologier for at udnytte og styre det samlede regnvandsystem optimalt. Klimatilpasning skal integreres i kommunens planlægning og byudvikling, så løsningerne opfylder flere formål samtidigt og giver synergi til byen.</p> <p>Arbejdet med klimatilpasning indgår i kommunens overordnede DK2020 Klimaplan og bliver gennemført i tæt og tværgående samarbejde med Frederiksberg Forsyning samt de øvrige kommuner og aktører i regionen.</p>	
<p>AFKOBLING AF REGNVAND</p> <p>Ud fra klimaprognoser vil mængden af hverdagsregn øges med 30 % frem mod 2110. En måde at aflaste kloaksystemet er ved at håndtere hverdagsregnen, således at den ikke ender i kloakken.</p> <p>Det eksisterende kloaksystem på Frederiksberg er i god stand, men kapaciteten er ikke øget, og systemet er derfor under pres pga. klimaændringer med mere og kraftigere regn. Afkobling af regnvand defineres som regnvand, der afkobles fra fælleskloakken, hvilket betyder, at vandet enten genanvendes, nedsives eller separeres og derved ikke længere belaster fælleskloaksystemet.</p> <p>Det skal sikres, at regnvandet afkobles i samspil med, at skybrudsprojekterne implementeres, så der opnås synergi mellem kloak- og skybrudssystemet, og at dette sker miljømæssigt, teknisk og økonomisk hensigtsmæssigt.</p>	<p>BÆREDYGTIGT VANDKREDSLØB AFKOBLING AF REGNVAND</p> <p>Klimatilpasningen indgår som en del af det bæredygtige vandkredsløb, som også omfatter spildevand og grundvand. Regn- og spildevand skal omdannes fra et spildprodukt, der forurener hav, søer og vandløb, til at være en ressource, der kan genbruges. Regnvandet skal f.eks. genanvendes til vanding på udearealer, hvor det øger fordampningen og er med til at køle byen ved at mindske varmeø-effekten. Ud fra klimaprognoser vil mængden af hverdagsregn øges med 30 % frem mod 2110. En måde at aflaste kloaksystemet er ved at håndtere hverdagsregnen, således at den ikke ender i kloakken.</p> <p>Regnvandssystemet etableres ud fra bæredygtige principper fastsat i et vandhierarki, som Frederiksberg Kommune arbejder på at fremme. Direkte genanvendelse af vandet prioriteres højest, og bortskaffelse af vandet til traditionelle renseanlæg prioriteres lavest. Principperne i vandhierarkiet bidrager til at reducere oversvømmelser og overløb til havet,</p>	<p>Teksten er præciseret ud fra opgraderede arbejds gange i kommunen med udgangspunkt i et bæredygtigt vandkredsløb.</p>

	<p>samt understøtter kommunens generelle mål om genbrug af vandressourcer og reduktion af energiforbrug.</p> <p>Det eksisterende kloaksystem på Frederiksberg er i god stand, men kapaciteten er ikke øget, og systemet er derfor under pres pga. klimændringer med mere og kraftigere regn. Afkobling af regnvand defineres som regnvand, der afkobles fra fælleskloakken, hvilket betyder, at vandet enten genanvendes, nedsives eller separeres og derved ikke længere belaster fælleskloaksystemet.</p> <p>Det skal sikres, at regnvandet afkobles i samspil med, at skybrudsprojekterne implementeres, så der opnås synergi mellem kloak- og skybrudssystemet, og at dette sker miljømæssigt, teknisk og økonomisk hensigtsmæssigt.</p>	
<p>REDUKTION AF VARMEØ-EFFEKT</p> <p>Fremtidens klimaforandringer kan give særlige udfordringer i byer, fordi varmeø-effekten øger temperaturen ekstraordinært. Det kan have en negativ indvirkning på borgeres velbefindende og sundhed.</p> <p>Frederiksberg Kommune arbejder strategisk og målrettet med at mindske varmeø-effekt. Der udarbejdes en plan med konkrete målrettede initiativer omkring bl.a. plantning af flere træer, grønne tage og vægge samt mulighed for at bruge lyse belægningstyper til veje og tage.</p> <p>Reduktion af varmeø-effekten skal spille sammen med andre områder som f.eks. vandkvalitet og genbrug af regnvand med henblik på genanvendelse af overfladevand til overrisling for at køle byen.</p> <p>I udvikling af byen både ved renovering og nye bebyggelser understøttes borgere og virksomheder i at udvikle grønne projekter, der hjælper til at reducere varmeø-effekt.</p>	<p>MINDSKE OPVARMNING AF BYEN REDUKTION AF VARMEØ-EFFEKT</p> <p>Klimaet bliver varmere og mere tørt i fremtiden. Allerede i dag har Frederiksberg Kommune landets højeste årsmiddeltemperatur og ligger blandt de varmeste og mest tørre kommuner i landet om sommeren.</p> <p>De høje temperaturer på Frederiksberg skyldes primært den store bygningsmasse og de mange befæstede arealer. De optager og holder på varmen, hvilket opvarmer byen og skaber varmeø-effekt. Temperaturen kan blive op til 10 grader højere i tæt bebyggede byer på grund af varmeø-effekten. Det kan have en negativ indvirkning på borgeres velbefindende og sundhed samt øge energiforbruget til afkøling.</p> <p>Det er et mål, at varmeø-effekten på Frederiksberg skal mindskes. Frederiksberg Kommune arbejder derfor strategisk og målrettet med at mindske varmeø-effekt. Det kan ske med færre befæstede arealer og øget beplantning, eksempelvis regnbede,</p>	<p>En præcisering og uddybning af fakta vedr. risikoen for varmeø-effekt på Frederiksberg.</p>

	<p>hvor især flere træer har en afkølede effekt.</p> <p>Frømtidens klimaforandringer kan give særlige udfordringer i byer, fordi varmemø-effekten øger temperaturen ekstraordinært. Det kan have en negativ indvirkning på borgeres velbefindende og sundhed.</p> <p>Frederiksberg Kommune arbejder strategisk og målrettet med at mindske varmemø-effekt. Der udarbejdes en plan med konkrete målrettede initiativer omkring bl.a. plantning af flere træer, grønne tage og vægge samt mulighed for at bruge lyse belægningstyper til veje og tage.</p> <p>Reduktion af varmemø-effekten skal sker i synergi spille sammen med byudvikling og etablering af regnvandssystemet. andre områder som f.eks. vandkvalitet og genbrug af regnvand med henblik på genanvendelse af overfladevand til øverrisling for at køle byen.</p> <p>I udvikling af byen både ved renovering og nye bebyggelser understøttes borgere og virksomheder til at udvikle grønne projekter, der hjælper til at reducere varmemø-effekten.</p>	
<p>SÅDAN ARBEJDER VI FOR EN BÆREDYGTIG BYUDVIKLING</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oversvømmelser minimeres ved at etablere lokale anlæg til håndtering af skybrud. • Lokal håndtering af regnvand fremmes bl.a. ved hjælp af grønne tage samt nedsivning og genbrug af regnvand. • En regnvandsplan skal understøtte en miljø- og klimavenlig håndtering af regnvand og sikre den rette genanvendelse, afkobling, nedsivning og separering af regnvand, således at målet nås om at få afkoblet 30 procent regnvand fra spildevandssystemet inden for 30 år. • Omfang og behov for udvidelse af kloaksystemet afdækkes ved en brugertilfredshedsundersøgelse. 	<p>SÅDAN ARBEJDER VI FOR EN BÆREDYGTIG BYUDVIKLING</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi planlægger et fælles tværkommunalt system af skybrudsveje og -tunneler i samarbejde med øvrige kommuner og forsyningsselskaber for at minimere skadevoldende oversvømmelser. • Vi anlægger et regnvandssystem på Frederiksberg til at håndtere regn, hvilket aflaster kloakker og reducerer overløb. • Vi fremmer lokal håndtering af regnvand ved grønne tage, nedsivning og genbrug af regnvand, fx til vanding af grønne facader, i samarbejde med borgere og virksomheder. • Varmemø-effekten mindskes i byudvikling ved at fremme grønne 	<p>Præcisering i henhold til kommunens arbejde med klimatilpasning.</p>

- Varmeø-effekten skal minimeres ved at fremme grønne og blå elementer, som reducerer effekten af temperaturstigninger.
- Byen kortlægges med henblik på at udpege og opstille konkrete målsætninger i relation til hot spots, cool spots og flere bygninger med grønne tage og vægge.
- Byens borgere og virksomheder understøttes, bl.a. gennem byggesagsbehandlingen, i at gøre renoveringsprojekter (f.eks. i forbindelse med udskiftning af tag) endnu grønnere og mere bæredygtige.

og blå elementer særligt i områder med risiko for overophedning.

- Der udvikles nye innovative løsninger, produkter og teknologier inden for klimatilpasning, som kan anvendes i den tæt bebyggede by.
- Give høringssvar til den statslige evaluering af vandsektorlovgivningen 2024.
- Evaluere mål for serviceniveau for skybrud og mål om 30% afkobling af regnvand. Valg af evt. nyt klimascenarie vil også blive genovervejet.
- Der udarbejdes en redegørelse årligt til dokumentation for indsatsen og DK2020 arbejdet samt fremtidig udvikling for klimatilpasning i samarbejde med Frederiksberg Forsyning.
- Frederiksberg Kommune informerer, oplyser og motiverer borgere til selv at håndtere regnvand på egen grund og bidrage til at mindske varmeø-effekten.

- ~~Oversvømmelser minimeres ved at etablere lokale anlæg til håndtering af skybrud.~~
- ~~Lokal håndtering af regnvand fremmes bl.a. ved hjælp af grønne tage samt nedsivning og genbrug af regnvand.~~
- ~~En regnvandsplan skal understøtte en miljø- og klimavenlig håndtering af regnvand og sikre den rette genanvendelse, afkobling, nedsivning og separering af regnvand, således at målet nås om at få afkoblet 30 procent regnvand fra spildevandssystemet inden for 30 år.~~
- ~~Omfang og behov for udvidelse af kloaksystemet afdækkes ved en brugertilfredshedsundersøgelse.~~
- ~~Varmeø-effekten skal minimeres ved at fremme grønne og blå elementer, som reducerer effekten af temperaturstigninger.~~
- ~~Byen kortlægges med henblik på at udpege og opstille konkrete målsætninger i relation til hot spots,~~

	<p>cool-spots og flere bygninger med grønne tage og vægge.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Byens borgere og virksomheder understøttes, bl.a. gennem byggesagsbehandlingen, i at gøre renoveringsprojekter (f.eks. i forbindelse med udskiftning af tag) endnu grønnere og mere bæredygtige. 	
<p>FN's VERDENSMÅL</p> <p>Gennem skybrudssikring, håndtering af hverdagsregn og fokus på reduktion af varmeø-effekt sikrer Frederiksberg, at fremtidens klima får mindst mulige negative konsekvenser for byen. Ved at bidrage til nye innovative løsninger bidrager arbejdet også ud over den lokale kontekst. Skybrudsindsatsen tilpasses desuden det eksisterende spildevandssystem og er dermed med til at sikre mulighed for genanvendelse af spildevand.</p>	<p>FN's VERDENSMÅL</p> <p>Ved håndtering af skybruds- og hverdagsregn samt Gennem skybrudssikring, håndtering af hverdagsregn og fokus på reduktion af varmeø-effekt sikrer Frederiksberg Kommune, at fremtidens klima får mindst mulige negative konsekvenser for byen. I Ved at bidrage til nye innovative løsninger bidrager arbejdet også ud over den lokale kontekst. Skybrudsindsatsen tilpasses desuden det eksisterende spildevandssystem og er dermed med til at sikrer derved en bæredygtig regnvandshåndtering med mulighed for genanvendelse af spildevand.</p> <p>Derved bidrager Frederiksberg til FN's Verdensmål 6 og 13.</p>	<p>Præcisering af teksten i forhold til kommunens arbejde med verdensmålene.</p>

RETNINGSLINJER

Klimatilpasning (side 70-71 i Rammer og retningslinjer)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Anledning til ændring
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Erstattes:</i> Der etableres et skybrudssystem bestående af spildevandstekniske anlæg - skybrudsveje, skybrudsledninger, forsinkelsesveje, centrale 	<p>Generelt: Retningslinjeafsnittet er omformuleret og sammenskrevet, så afsnittet er bedre struktureret og forståeligt, herunder med introduktion af begrebet regnvandssystem i stedet for skybrudssystem.</p>	
	<p>Klimatilpasning og regnvandssystem</p>	<p>Ny underoverskrift</p>

<p>forsinkelsespladser og grønne veje - til transport og forsinkelse af skybrudsvand i kommunen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erstattes: Skybrudssystemet indgår i en større hydraulisk sammenhæng. Skybrudssystemet skal derfor i videst muligt omfang etableres ud fra hensyn til hydrauliske sammenhænge – såvel inden for Frederiksberg som uden for, i overensstemmelse med de hydrauliske planer. • Udgår: Udvikling af skybrudssystemet skal koordineres og samtænkes med håndtering af hverdagsregn, trafik- og byudvikling samt renovering af byens veje, pladser, ledninger med videre. • Omformuleres: Ved byudvikling og områdefornyelse skal afledning af skybrudsvand gøre mindst mulig skade på omgivelserne og afledningsmæssigt tilpasses 	<ul style="list-style-type: none"> • Ny: Der skal etableres et regnvandssystem, som understøtter et bæredygtigt vandkredsløb, der omfatter skybrud, hverdagsregn, drikkevand og spildevand. Det skal tilstræbes, at regnvandet håndteres som en ressource frem for at være et spilprodukt. • Omformuleret: Regnvandssystemet skal mindske skadevoldende oversvømmelser ved at sikre, at der højst én gang hver 100 år står mere end 10 cm vand i gennemsnit på terræn. Regnvandssystemet skal endvidere sikre, at 30 procent af regnvandet afkobles fra kloaksystemet inden for 30 år for at aflaste kloakken og mindske overløb. • Omformuleret: I regnvandssystemet etableres spildevandstekniske anlæg, herunder ledninger og tunneller. Derudover etableres private og kommunale anlæg, herunder klimaveje, skybrudsveje, forsinkelsesveje, centrale forsinkelsespladser og grønne veje til transport og forsinkelse af regnvand i kommunen, jf. retningslinjekort 13. <p>OPDATERET RETNINGSLINJEKORT NR. 13, DER VISER PLANLAGTE OG</p>	<p>Med den politisk godkendte årsrapport for klimatilpasning 2021 er det besluttet at arbejde hen mod et bæredygtigt vandkredsløb i klimatilpasningen af Frederiksberg.</p> <p>Omformuleret og sammenskrevet, så retningslinjeafsnittet er bedre struktureret og forståeligt med ny introduktion af begrebet regnvandssystem i stedet for skybrudssystem.</p> <p>Omformuleret og sammenskrevet, så retningslinjeafsnittet er bedre struktureret og forståeligt, se ovenfor</p> <p>Opdatering af retningslinjekort med planlagte og anlagte</p>
--	---	--

<p>det etablerede skybrudssystem.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Erstattes:</i> Oversvømmelser skal minimeres ved at etablere lokale anlæg til håndtering af skybrud. Der må højst én gang hver 100 år stå mere end 10 cm vand på terræn. • <i>Erstattes:</i> Lokal håndtering af regnvand skal fremmes blandt andet ved hjælp af grønne tage samt nedsivning og genbrug af regnvand. 30 procent af regnvandet skal være afkoblet fra kloaksystemet inden for 30 år. • <i>Erstattes:</i> Ved byudvikling skal der koteres, så skybrudsvand ledes til skybrudssystemet, og hverdagsregn skal frakobles og/eller tilbageholdes på egen grund jf. spildevandsplanen. • <i>Erstattes:</i> Ved byudvikling skal eksisterende klimaveje og 	<p>ANLAGTE KLIMATILPASNINGSPROJEKTER</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ny:</i> Regnvandssystemet skal planlægges og anlægges med anvendelse af Smart-City løsninger for at opnå en optimal styring af vandet. <p>Regnvandssystemet i samspil med byens øvrige funktioner</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Omformuleret:</i> Regnvandssystemet indgår i en større hydraulisk sammenhæng. Regnvandssystemet skal derfor i videst muligt omfang etableres ud fra hensyn til hydrauliske sammenhænge på Frederiksberg og på tværs af kommuneskel. • <i>Omformuleret:</i> Regnvandssystemet skal udvikles i samspil med det eksisterende kloaksystem med henblik på at fremme det bæredygtige vandkredsløb og-hierarki, hvor overfladeløsninger prioriteres frem for anlæg i jorden. • <i>Omformuleret:</i> Byudvikling og -drift skal ske i samspil med regnvandssystemet og derved skabe merværdier som biodiversitet, rekreative funktioner og mindskelse af varmeø-effekt og tørke. 	<p>klimateilpasningsprojekter, jf. bilag 3</p> <p>Det fremgår af Frederiksbergstrategi 2020, at der er særlig fokus på smart city løsninger, når der arbejdes med klimatilpasning.</p> <p>Ny underoverskrift</p> <p>Omformuleret og sammenskrevet, så retningslinjeafsnittet er bedre struktureret og forståeligt – se ovenfor.</p> <p>Omformuleret i henhold til spildevandsplan 2019-2031 og politisk godkendt årsrapport for klimatilpasning 2021.</p> <p>Præcisering og tydeliggørelse af regnvandssystemets funktion.</p>
---	---	--

<p>pladser sikres f.eks. i forhold til opgravning og saltning.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Erstattes:</i> Ved byudvikling skal der arbejdes med modvirkning af varmeø-effekt. • <i>Præciseres:</i> Muligheden for genåbning af rørlagte vandløbsstrækninger undersøges, hvor det er hensigtsmæssigt, med henblik på at skabe nye vandområder med vægt på såvel naturkvalitet, biodiversitet, varmeø-effekt, klimatilpasning og vandafledningsevne samt med adgang for rekreativ brug. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Omformuleret:</i> Ved byudvikling og områdeudvikling skal der planlægges, så regnvand ledes til regnvandssystemet for at mindske skadesvoldende oversvømmelser af omgivelserne. 	Begrebet regnvandssystem indgår i stedet for skybrudssystem.
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Præciseret:</i> Muligheden for genåbning af rørlagte vandløbsstrækninger undersøges, hvor det er hensigtsmæssigt, med henblik på at skabe nye vandområder øge omfanget af ferskvandsområder med vægt på såvel naturkvalitet, biodiversitet, varmeø-effekt, klimatilpasning og vandafledningsevne samt med adgang for rekreativ brug. 	Præcisering
	Varmeø-effekt	Ny underoverskrift
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ny:</i> Ved byudvikling skal der planlægges for at mindske varmeø-effekt og luftforurening, jf. retningslinjekort XX om varmeø-effekten. 	Et delvist varmeø-kort er politisk godkendt i årsrapport 2022 med info om, at der produceres et varmeø-kort for hele Frederiksberg, som er færdigt i december 2022.
	VARMEØ-KORT INDSÆTTES HER	Se bilag 2

GENERELLE RAMMEBESTEMMELSER

Klimatilpasning (side 72-73 i Rammer og retningslinjer)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Anledning til ændring	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Bevares:</i> Ved nybyggeri kan der efter en konkret vurdering stilles krav om genbrug af regnvand til toiletskyl og tøjvask. • <i>Bevares:</i> Ved nybyggeri skal tage med en taghældning på 30° eller derunder etableres som grønne beplantede tage/taghaver samt opholdsarealer i øvrigt, dog under hensyntagen til arkitektur, brandkrav mv. • <i>Bevares:</i> Ved nybyggeri må befæstelsesgraden på den enkelte ejendom ikke overstige afløbskoefficienterne angivet i spildevandsplanen. Kravene kan dog fraviges, hvis der udføres andre klimatilpasningstiltag, som kompenserer for afledningen af regnvand. • <i>Justeres:</i> Der kan optages bestemmelser i lokalplaner om koterings mv. af ubebyggede arealer og bygge- og anlægsudførelse for at begrænse afledningen samt 	<p>Generelt: Rammeafsnittet er omstruktureret, herunder med underoverskrifter, af hensyn til forståelsen.</p>		
	<p>Grundejers ansvar</p>		Ny underoverskrift
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ny:</i> Som ejer af en ejendom, villa eller virksomhed er det ejers eget ansvar at sikre, at ejendommen kan tåle, at der under skybrud kan stå op til 10 cm vand, uden at det trænger ind i ejendommen, og at en eventuel kælder ikke kan blive oversvømmet. 		Politisk besluttet og formidlet til borgerne siden 2020.
	<p>Ved nybyggeri</p>		Ny underoverskrift
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Bevaret:</i> Ved nybyggeri kan der efter en konkret vurdering stilles krav om genbrug af regnvand til toiletskyl og tøjvask. 		
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Bevaret:</i> Ved nybyggeri skal tage med en taghældning på 30° eller derunder etableres som grønne, beplantede tage/taghaver samt opholdsarealer i øvrigt, dog under 		

<p>sikre bygninger og omgivelser mod skader fra oversvømmelser.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udgår: Ved byudvikling skal der tages hensyn til sikring af eksisterende klimaveje og pladser f.eks. i forhold til opgravning og saltning. • Justeres: Der skal indarbejdes bestemmelser i lokalplaner, der mindsker varmeø-effekten via træer, der giver skygge, begrønnede tage og facader, overfladematerialer- og farver samt øvrige løsninger, der begrænser akkumulering og udstråling af varme. • Omformuleres: Der udpeges jf. retningslinjekort 14, områder der kan blive udsat for oversvømmelse. Kortet er udarbejdet på baggrund af CDS-regn (Chicago Design Storm), der baseres på en sammenlægning af regnhændelser gennem et år. Områder med risiko for oversvømmelse over 0,6 m (området omkring Vodroffsvej, området ved Bispeengbuen samt området omkring Fuglebakke kvarteret vest) har særlig bevågenhed. 	<p>hensyntagen til arkitektur, brandkrav mv.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Bevaret: Ved nybyggeri må befæstelsesgraden på den enkelte ejendom ikke overstige afløbskoefficienterne angivet i spildevandsplanen. Kravene kan dog fraviges, hvis der udføres andre klimatilpasningstiltag, som kompenserer for afledning af regnvand. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Ny: Ved nybyggeri skal kloaksystemet udføres som separatsystem, når det offentlige system planlægges herfor. Alternativt skal regnvand håndteres og afkobles på egen grund, jf. spildevandsplan 2019-2031. 	<p>Fremgår af spildevandsplan 2019-2031.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Justeret: Der skal optages bestemmelser i lokalplaner om koterings for at begrænse afledning samt sikre bygninger og omgivelser mod skader fra oversvømmelser. 	<p>Mindre justering for at lette forståelsen af teksten.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Justeret: Der skal indarbejdes bestemmelser i lokalplaner, som mindsker varmeø-effekten via flere træer, begrønnede tage og facader m.fl. for at begrænse akkumulering og udstråling af varme. 	<p>Mindre justering for at lette forståelsen af teksten.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Omformuleret:</i> Der er udpeget områder udsat for oversvømmelser jf. Retningslinjekort nr. 14 (bluespot kort). Områder med særlig risiko for oversvømmelse har større bevågenhed, herunder området omkring Vodroffsvej, området ved Bispeengbuen samt området omkring Fuglebakkekvarteret vest. Endvidere er der markeret fokusområde på kortet langs Åboulevard. Området er i særlig grad udsat for oversvømmelse. Der er således særlig risiko for skadevoldende oversvømmelser. 	Retningslinjen er omformuleret, så den fremstår mindre teknisk.
	OPDATERET RETNINGSLINJEKORT NR. 14, med grafisk markering af de tre risikoområder.	Se bilag 3
	Drift	Ny underoverskrift
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Omformuleret:</i> Ved drift og retablering skal det sikres, at den hydrauliske funktion opretholdes på eksisterende klimaveje, -pladser og -haver. 	Præcisering for at sikre bedre forståelse for bestemmelsen.

RETNINGSLINJEKORT – SE BILAG 3

REDEGØRELSE – SE BILAG 4

3. MOBILITET

HOVEDSTRUKTUR

Bæredygtig transport skal være et nemt valg for alle (side 24 i Hovedstruktur)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Anledning til ændring
Det skal være let for alle at bevæge sig miljørigtigt fra sted til sted ved brug af grønne og sunde transportformer som gang, cykling og en effektiv kollektiv transport.	Det skal være let for alle at bevæge sig miljørigtigt fra sted til sted ved brug af grønne og sunde aktive og bæredygtige transportformer som gang, cykling og en effektiv kollektiv transport.	Præcisering iht. Frederiksberg Kommunes arbejde med forslag til mobilitetspolitik
Særligt de korte bilture skal erstattes. Den kollektive trafik skal være tilgængelig for alle og være et finmasket og effektivt net og Frederiksberg Kommune arbejder for at sikre en ny metrolinje (Fasanvejslinjen) fra Ny Ellebjerg til Bispebjerg og eventuelt en ny indre linje til at betjene Forum Station.	Særligt kortere bilture skal erstattes. Den kollektive trafik skal være let tilgængelig for alle og være et finmasket og effektivt net. og Frederiksberg Kommune arbejder for at sikre en ny metrolinje (Fasanvejslinjen) fra Ny Ellebjerg til Bispebjerg og eventuelt en ny indre linje til at betjene Forum Station.	
Der lægges vægt på, at nye linjer skal betjene de områder, der i dag har mere end 600 meter til en station. Biler skal fylde mindre i gadebilledet og delebilsløsninger fremmes. Frederiksberg Kommune skal være elbil-by nummer et med eldrevne kommunale køretøjer og let adgang til opladning af elbiler.	<i>Uændret:</i> Der lægges vægt på, at nye linjer skal betjene de områder, der i dag har mere end 600 meter til en station. Biler skal fylde mindre i gadebilledet, og delebilsløsninger fremmes. Frederiksberg Kommune skal være elbil-by nummer et med eldrevne kommunale køretøjer og let adgang til opladning af elbiler.	

HOVEDSTRUKTUR

Cyklister skal færdes nemt, trygt og sikkert (side 24 i Hovedstruktur)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Anledning til ændring
Frederiksberg skal vil være Danmarks mest cyklende by. Cyklister er sammen med fodgængere den største gruppe trafikanter på Frederiksberg. Derfor er det vigtigt, at de kan færdes nemt, trygt og sikkert.	Frederiksberg skal vil være Danmarks mest cyklende by. Cyklister er sammen med fodgængere den største gruppe trafikanter på Frederiksberg. Derfor er det vigtigt, at de kan færdes nemt, trygt og sikkert.	Rettelse af slåfejl
Cyklismen skal prioriteres højt, også for børn, og målet er, at 85 procent af alle skoleelever går eller cykler til og fra skole sammen med en voksen eller alene, hvis de er over 12 år.	Cyklismen skal prioriteres højt, også for børn, og målet er, at 85 procent af alle skoleelever går eller cykler til og fra skole. sammen med en voksen eller alene, hvis de er over 12 år.	Præcisering
Cykelstinetet udbygges endnu mere, både for den enkelte cyklist og for miljøets skyld, og fordi det er en effektiv måde at komme igennem byen på.	<i>Uændret:</i> Cykelstinetet udbygges endnu mere, både for den enkelte cyklists og for miljøets skyld, og fordi det er en effektiv måde at komme igennem byen på.	
Der skal etableres let tilgængelig cykelparkering i hele byen, som ikke er til gene for andre trafikanter.	Der skal etableres let tilgængelig cykelparkering i hele byen, som ikke er til gene for andre trafikanter.	Præcisering

HOVEDSTRUKTUR

Alle fodgængere skal sikres gode forhold (side 25 i Hovedstruktur)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Anledning til ændring
Frederiksberg er et godt sted at bevæge sig til fods som en rekreativ funktion og som en måde at deltage i og bidrage til bylivet. Fodgængere er også en sund transportform, som er en del af langt de fleste rejser.	Frederiksberg er et godt sted at bevæge sig til fods som en rekreativ funktion og som en måde at deltage i og bidrage til bylivet. Fodgængere Gang er også en sund aktiv transportform, som er en del af langt de fleste rejser.	Præcisering iht. Frederiksberg Kommunes arbejde med forslag til mobilitetspolitik
Enhver rejse starter og slutter for de fleste til fods. Om det er ud til bilen, til cyklen, til bussen eller toget på vej til arbejde, studie- eller fritidsformål. Og ofte er sidste del af alle rejser også en rejse til fods.	Enhver rejse starter og slutter for de fleste til fods. Om det er ud til eller fra bilen, til cyklen eller til bussen eller toget kollektiv trafik , på vej til arbejde, studie- eller fritidsformål. Med et forgrenet metro- og S-togssystem er der behov for at prioritere forholdene for fodgængere. Det har samtidig betydning for handelsstrøgene og det lokale byliv generelt. Gang har endvidere betydning og skal prioriteres som selvstændig transportform. Og ofte er sidste del af alle rejser også en rejse til fods.	Præcisering
Fodgængertrafikken som transportform skal prioriteres og vurderes på lige fod med cykler, biler og busser ved ombygning af veje.	Fodgængertrafikken Gang som transportform skal prioriteres og vurderes på lige fod med cykler, biler og busser ved ombygning af veje.	Præcisering iht. Frederiksberg Kommunes arbejde med forslag til mobilitetspolitik
Der skal arbejdes for at optimere passager og stier som sikrer hurtigere adgang til busstoppesteder og stationer og i planlægningen af nye bebyggelser	<i>Uændret:</i> Der skal arbejdes for at optimere passager og stier, som sikrer hurtigere adgang til busstoppesteder og stationer, og i planlægningen af nye bebyggelser	

skal tilstræbes gode stier til stationer og stoppesteder.

skal tilstræbes gode stier til stationer og stoppesteder.

HOVEDSTRUKTUR

Sådan arbejder vi for en bæredygtig byudvikling (side 24-25 i Hovedstruktur)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Anledning til ændring
<ul style="list-style-type: none">Tilgængeligheden til stationerne og gode skiftemuligheder optimeres ved at sikre tryk færdsel og kort skifteafstand mellem transportformer.Bussernes fremkommelighed forbedres ved at etablere fremrykkede stoppesteder, gennem signaltekniske løsninger og ved at kigge på mulighederne for busbaner.Senest i 2021 kan alle lade deres elbil op inden for en afstand af maksimalt 250 m fra husstanden, og alle kommunale køretøjer er eldrevne i 2030Adgangs- og cykelparkeringsforhold forbedres omkring supermarkeder og handelsstrøg, så det er let for borgere og besøgende at købe ind på cykel.	<ul style="list-style-type: none">Tilgængeligheden til stationerne og gode skiftemuligheder optimeres ved at sikre tryk færdsel og kort skifteafstand mellem transportformer.Bussernes fremkommelighed forbedres ved at etablere fremrykkede busstoppesteder, gennem signaltekniske løsninger og ved at kigge på mulighederne for busbaner.Senest i 2021 kan alle lade deres elbil op inden for en afstand af maksimalt 250 m fra husstanden, og alle kommunale køretøjer er eldrevne i 2030.Fortsat fokus på fremme af delebilisme.Adgangs- og cykelparkeringsforhold forbedres omkring supermarkeder og handelsstrøg, så det er let for	<p>Præcisering, herunder iht. Frederiksberg Kommunes arbejde med forslag til mobilitetspolitik</p>

- Cykelparkeringsforholdene forbedres ved de trafikale knudepunkter med 1.200 nye stativer inden udgangen af 2025.
- Cykelstinetet udbygges med særligt fokus på bedre skoleveje og på andre veje hvor børn og unge i høj grad færdes
- Øget komfort, tilgængelighed og større overskuelighed for fodgængere både hen til og i byens trafikknudepunkter.
- Der etableres gennemgående fortove på lokalveje, hvor det er muligt.
- Der udvikles et sammenhængende net af fodgængerruter med færre barrierer og gode opholdssteder, der binder bydelene sammen.
- Øget mulighed for fodgængere for at færdes uhindret på fortove bl.a. på byens strøggader.

borgere og besøgende at købe ind på cykel.

- Cykelparkeringsforholdene forbedres ved ~~de trafikale knudepunkter med~~ **etablering af 1.200 nye cykelparkeringspladser stativer** inden udgangen af 2025.
- Cykelstinetet udbygges med særligt fokus på bedre skoleveje og på andre veje, hvor børn og unge i høj grad færdes
- Øget komfort, tilgængelighed og større overskuelighed for fodgængere både hen til og i byens trafikknudepunkter.
- Der etableres gennemgående fortove på lokalveje, hvor det er muligt.
- Der udvikles et sammenhængende net af fodgængerruter med færre barrierer og gode opholdssteder, der binder bydelene sammen.
- Øget mulighed for fodgængere for at færdes uhindret på fortove bl.a. på byens strøggader.
- **Fodgængeres forhold forbedres ved at prioritere bredden af fortove, tilgængelighed, genveje og gode krydsningsmuligheder.**

RETNINGSLINJER

Ny

Mobilitet i byens rum

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Anledning til ændring
	<p>Generelt: Opdatering med nyt afsnit om Mobilitet i byens rum og Gående trafik i henhold til Frederiksberg Kommunes arbejde med forslag til mobilitetspolitik.</p> <p>Der indsættes margentekst: Indretning af byens rum skal ske under hensyntagen til sikre redningsveje og mulighed for, at Hovedstadens Beredskab kan operere.</p>	
	<ul style="list-style-type: none">Ny: Planlægning af trafikken i byen skal tage udgangspunkt i Frederiksberg Kommunes mobilitetspolitik.	Opdatering i henhold til Frederiksberg Kommunes arbejde med forslag til mobilitetspolitik.
	<ul style="list-style-type: none">Ny: I planlægning af byen prioriteres gode muligheder for aktive og bæredygtige transportformer som gang, cykling eller kollektiv trafik med udgangspunkt i mobilitetspolitikens trafikhierarki.	Opdatering i henhold til Frederiksberg Kommunes arbejde med forslag til mobilitetspolitik.
	<ul style="list-style-type: none">Ny: Løsninger skal vurderes både på gadeplan, kommuneniveau og i større trafikale sammenhænge.	Opdatering i henhold til Frederiksberg Kommunes arbejde med forslag til mobilitetspolitik.
	<ul style="list-style-type: none">Flyttet/omformuleret: I de konkrete løsninger skal fodgængere, cyklister og kollektiv trafik prioriteres som transportformer. Fodgængere	Flyttet fra afsnittet "Vejstruktur" af hensyn til sammenhængen og omformuleret i henhold til Frederiksberg Kommunes

	skal prioriteres som transportform.	arbejde med forslag til mobilitetspolitik.
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Flyttet:</i> På handelsgaderne skal fodgængere, cyklister og den kollektive trafik (busserne) prioriteres højt. 	Flyttet fra afsnittet Vejstruktur af hensyn til sammenhængen.

Ny

Gående trafik

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Anledning til ændring
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ny:</i> Der skal være høj tilgængelighed på Frederiksberg, og de eksisterende tilgængelighedsruter skal forbindes. 	Opdatering i henhold til Frederiksberg Kommunes arbejde med forslag til mobilitetspolitik samt indspil fra debatperioden om tryghed og tilgængelighed for fodgængere.
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ny:</i> Der skal være mulighed for at tage en pause på sin gåtur, og derfor skal der være bænke og opholdsmuligheder i byrummet. 	Opdatering i henhold til Frederiksberg Kommunes arbejde med forslag til mobilitetspolitik samt indspil fra debatperioden om tryghed og tilgængelighed for fodgængere.
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ny:</i> Gang skal prioriteres som transportform ved, at der med bredere fortove gives mere plads til fodgængere. 	Opdatering i henhold til Frederiksberg Kommunes arbejde med forslag til mobilitetspolitik samt indspil fra debatperioden om tryghed og tilgængelighed for fodgængere.

	<ul style="list-style-type: none"> Ny: Der skal sikres gode krydsnings- og oversigtsforhold. 	Opdatering i henhold til Frederiksberg Kommunes forslag til mobilitetspolitik samt indspil fra debatperioden om tryghed og tilgængelighed for fodgængere.
--	---	---

RETNINGSLINJER

Cykeltrafik (side 62 i Rammer og retningslinjer)

Cykeltrafik flyttes til før kollektiv trafik af hensyn til trafikhierarkiet

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Anledning til ændring
	<ul style="list-style-type: none"> Ny: Planlægning af cykeltrafikken sker i overensstemmelse med Frederiksberg Kommunes mobilitetspolitik. 	Opdatering i henhold til Frederiksberg Kommunes arbejde med forslag til mobilitetspolitik
<ul style="list-style-type: none"> For at understøtte og initiere gode transportvaner skal byens borgere og brugere tilbydes attraktive muligheder for at benytte cykel, meget gerne i kombination med kollektiv trafik. 	<ul style="list-style-type: none"> For at understøtte og initiere gode transportvaner skal byens borgere og brugere tilbydes attraktive muligheder for at benytte cykel, meget gerne i kombination med kollektiv trafik. 	Pointen medtages under kollektiv trafik
<ul style="list-style-type: none"> Der fastlægges en cykelstistruktur som vist på retningslinjekort 11. 	<ul style="list-style-type: none"> Uændret: Der fastlægges en cykelstistruktur som vist på retningslinjekort 11. 	
<ul style="list-style-type: none"> Cykelstinettet udbygges så der kommer cykelstier på alle trafikveje. I 2021 anlægges cykelsti på Platanvej og en del af Frederiksberg Allé. Herefter vil kun restere Frederiksberg Allé fra Sankt Thomas Plads til Frederiksberg Runddel, som der skal tilvejebringes 	<ul style="list-style-type: none"> Cykelstinettet udbygges, så der kommer cykelstier på alle trafikveje. I 2021 2022 anlægges cykelsti på Platanvej og en del af Frederiksberg Allé. Herefter vil kun restere Frederiksberg Allé fra Sankt Thomas Plads til Frederiksberg Runddel, som der skal tilvejebringes 	Præcisering

<p>beslutningsgrundlag for i første halvdel af planperioden.</p>	<p>beslutningsgrundlag for i første halvdel af planperioden.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Næste fokusområde skal være anlæg af cykelstier eller cykelbaner på de veje, der udpeges som skoleveje. Hvis det fysisk ikke er muligt at anlægge cykelstier eller cykelbaner, skal vejene i stedet indrettes med henblik på at sikre cyklende mest muligt, herunder at etablere flere cykelgader. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Uændret:</i> Næste fokusområde skal være anlæg af cykelstier eller cykelbaner på de veje, der udpeges som skoleveje. Hvis det fysisk ikke er muligt at anlægge cykelstier eller cykelbaner, skal vejene i stedet indrettes med henblik på at sikre cyklende mest muligt, herunder at etablere flere cykelgader. 	
<ul style="list-style-type: none"> Der skal arbejdes for en grøn cykelrute (Frederiksberggruten), som skal være med til at forbinde Københavns indre by med Brønshøj-Husum. 	<ul style="list-style-type: none"> Der skal arbejdes for en grøn cykelrute (Frederiksberggruten), som skal være med til at forbinde Københavns indre by med Brønshøj-Husum. 	Præcisering

Kollektiv trafik (side 60 i Rammer og retningslinjer)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Anledning til ændring
	<ul style="list-style-type: none"> <i>Ny:</i> Planlægning af kollektiv trafik sker i overensstemmelse med Frederiksberg Kommunes mobilitetspolitik. 	Opdatering i henhold til Frederiksberg Kommunes arbejde med forslag til mobilitetspolitik.
	<ul style="list-style-type: none"> <i>Ny:</i> Cyklning og gang anvendes i kombination med kollektiv trafik. 	Opdatering i henhold til Frederiksberg Kommunes arbejde med forslag til mobilitetspolitik.
<ul style="list-style-type: none"> Cityringen M3, der blev indviet i 2019, med indvielsen af 3 nye metrostationer på Frederiksberg: Frederiksberg 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Omformuleret:</i> Metronettet på Frederiksberg består af M1, M2 og M3, der tilsammen giver en god nord-syd 	Præcisering

<p>Allé, Frederiksberg (udvidelse af den eksisterende) og Aksel Møllers Have danner sammen med M1 og M2 med stationer på Forum, Fasanvej, Lindevangs Allé og Flintholm kommunens del af metronettet.</p>	<p>samt øst-vest betjening af kommunen. Derudover har Frederiksberg også flere S-togs stationer.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cityringen M3, der blev indviet i 2019, med indvielsen af 3 nye metrostationer på Frederiksberg: Frederiksberg Allé, Frederiksberg (udvidelse af den eksisterende) og Aksel Møllers Have danner sammen med M1 og M2 med stationer på Forum, Fasanvej, Lindevangs Allé og Flintholm kommunens del af metronettet. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Der skal arbejdes for en kommende metrostrækning M4, der i store træk følger Fasanvejslinjen, med anlæg af 4 nye metrostationer: Zoo, Fasanvej (udvidelse af den eksisterende), Godthåbsvej (Frederiksberg Hospital) og Borups Allé. 	<ul style="list-style-type: none"> • Der skal arbejdes for en kommende metrostrækning M4, der i store træk følger Fasanvejslinjen, med anlæg af 4 nye metrostationer: Zoo, Fasanvej (udvidelse af den eksisterende), Godthåbsvej (Frederiksberg Hospital) og Borups Allé. 	Præcisering
<ul style="list-style-type: none"> • Der skal arbejdes for, at en eventuelt ny indre ring M5 kommer til at betjene Forum Station. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Uændret:</i> Der skal arbejdes for, at en eventuelt ny indre ring M5 kommer til at betjene Forum Station. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Det strategiske busnet med A og S busser på Frederiksberg skal planlægges i samarbejde med de øvrige kommuner og Movia i en mobilitetsplan, der skal skabe stabilitet i den kollektive trafik samt tilpasning 	<ul style="list-style-type: none"> • Det strategiske busnet med A og S busser på Frederiksberg skal planlægges i samarbejde med de øvrige kommuner og Movia. i en mobilitetsplan, der skal skabe stabilitet i den kollektive trafik 	Præcisering

<p>af Nyt Bynet efter metroens ibrugtagning.</p>	<p>samt tilpasning af Nyt Bynet efter metroens ibrugtagning.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Frederiksberg skal herudover betjenes af lokale buslinjer på det overordnede vejnet og Frederiksbergbusser, der sikrer det mere lokale mobilitetsbehov. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Uændret:</i> Frederiksberg skal herudover betjenes af lokale buslinjer på det overordnede vejnet og Frederiksbergbusser, der sikrer det mere lokale mobilitetsbehov. 	
<ul style="list-style-type: none"> For øget brug af den kollektive trafik skal der gennem samarbejde med Movia og DOT arbejdes for bedre trafikinformation, flere og bedre gangmuligheder til stoppesteder og stationer og gode skifteforhold mellem metro, S-tog og bus og for gående og cyklister. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Uændret:</i> For øget brug af den kollektive trafik skal der gennem samarbejde med Movia og DOT arbejdes for bedre trafikinformation, flere og bedre gangmuligheder til stoppesteder og stationer og gode skifteforhold mellem metro, S-tog og bus samt for gående og cyklister. 	
<ul style="list-style-type: none"> Der må som udgangspunkt højst være 400 meter i gangafstand til et busstoppested for enhver bolig på Frederiksberg. Dette kan bl.a. sikres ved at skabe bedre og kortere gangafstande til de eksisterende stoppesteder. Der skal sondres mellem busruter, hvor fremkommelighed (hastighed) er det vigtigste, hvilket kan sikre passagergrundlag og effektivitet for en majoritet af passagerer, der skal hurtigt fra a til b og mere lokale busruter, hvor tilgængelighed (nærhed fra bolig til busstop) er særligt afgørende og bør opfyldes med en mindre afstand på busstoppestederne end den fastsatte 	<ul style="list-style-type: none"> Der må som udgangspunkt højst være 400 meter i gangafstand til et busstoppested for enhver bolig på Frederiksberg. Dette kan bl.a. sikres ved at skabe bedre og kortere gangafstande til de eksisterende stoppesteder. Der skal sondres mellem busruter, hvor fremkommelighed (hastighed) er det vigtigste, hvilket kan sikre passagergrundlag og effektivitet for en majoritet af passagerer, der skal hurtigt fra a til b og mere lokale busruter, hvor tilgængelighed (nærhed fra bolig til busstop) er særligt afgørende og bør opfyldes med en mindre afstand på busstoppestederne end den fastsatte 	<p>Præcisering</p>

minimumsafstand på 400 meter gangafstand.	minimumsafstand på 400 meter gangafstand. Hvor det er muligt indtænkes skure og bænke ved busstoppesteder.	
---	---	--

RETNINGSLINJER

Vejstruktur (side 64 i Rammer og retningslinjer)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Anledning til ændring
	<i>Alle retningslinjer bibeholdes uændret, bortset fra nedenstående:</i>	
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Omformuleres og flyttes: Fodgængere skal prioriteres som transportform.</i> 	Omformuleres og flyttes til afsnittet Mobilitet i byens rum.
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Flyttes: På hande!sgaderne skal fodgængere, cyklister og den kollektive trafik (busserne) prioriteres højt.</i> 	Flyttes til afsnittet Mobilitet i byens rum.
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Udgår</i> På vejstrækninger, hvor det i højere grad er forholdene for kollektiv trafik, cyklister, fodgængere og byliv, der skal tilgodeses, kan der arbejdes med etablering af fleksible byrum. Det fleksible byrum skal markere særlige steder i byen, hvor der via et belægningskift og en større detaljering af trafikrummet skabes et rum med større intimitet og medfølgende lavere hastighed. 	Er indeholdt i ovenstående retningslinjer.

RETNINGSLINJEKORT – SE BILAG 3

REDEGØRELSE – SE BILAG 4

4. RESSOURCER OG AFFALD

HOVEDSTRUKTUR

Cirkulær økonomi og mere genbrug (side 21 i Hovedstruktur)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Anledning til ændring
Frederiksberg Kommune sætter høje mål for genbrug og genanvendelse. Målet er at opnå 50 % genanvendelse i 2022. Og der vil formentlig blive sat endnu højere mål i den kommende affalds- og ressourceplan, der skal træde i kraft i 2021.	Frederiksberg Kommune sætter høje mål for genbrug og genanvendelse. Målet er at opnå 50 % genanvendelse i 2022. Og der vil formentlig blive sat endnu højere mål i den kommende affalds- og ressourceplan, der skal træde i kraft i 2021. har en vision om 100 procent bæredygtig affaldshåndtering. Vi vil målt ud fra mængderne i 2018 reducere affaldsmængden med 1 procent om året i perioden 2021 – 2026, firdoble genbruget, genanvende 72 procent mere, reducere CO ₂ -udledningen med 26.000 ton og reducere restaffaldsmængden med 67 procent.	Opdatering i henhold til Ressource- og Affaldsplan 2026.
Frederiksberg Kommune sikrer etablering af systemer til øget sortering af affald. Når affaldet indsamles bliver det afsat på markedet til genanvendelse af stadig højere kvalitet.	Frederiksberg Kommune sikrer etablering af systemer til øget sortering af affald, videreudvikler på sorteringsystemer og fremmer gode sorteringsvaner. Når affaldet indsamles, bliver det afsat på markedet til genanvendelse af stadig højere kvalitet.	
På kommunens egne arbejdspladser gennemfører vi initiativer, der styrker den cirkulære økonomi ved bæredygtige indkøb, affaldssortering og bæredygtig brug af ressourcer i kommunens bygninger.	På kommunens egne arbejdspladser gennemfører vi initiativer, der styrker den cirkulære økonomi ved bæredygtige indkøb, affaldssortering, forebyggelse af madspild og bæredygtig brug af ressourcer i kommunens bygninger.	

Alle skal kunne bidrage til et grønnere miljø ved sortering af affald derhjemme, i byrummet og på arbejdet. Dette understøttes med dialog, gode affaldsordninger og optimeres gennem databaseret viden.

Alle skal kunne bidrage til et grønnere miljø ved sortering af affald derhjemme, i byrummet og på arbejdet. Dette understøttes med dialog, gode affaldsordninger og optimeres gennem databaseret viden.

SÅDAN ARBEJDER VI FOR EN BÆREDYGTIG BYUDVIKLING

- Frederiksberg Kommune styrker rådgivning og arbejdet for, at alle virksomheder har affaldsordninger hos kommunen eller privat udbyder.
- Affaldsindsamling optimeres for den enkelte husstand baseret på data.
- Villaernes affaldsordninger nytænkes i affaldsplan 2021-2026, og der laves forsøg med øget genanvendelse.
- Frederiksberg Kommune vejleder byggeriets parter i at håndtere byggeaffald efter principperne for cirkulær økonomi.

SÅDAN ARBEJDER VI FOR EN BÆREDYGTIG BYUDVIKLING

- Frederiksberg Kommune vil understøtte borgernes engagement, give lettere adgang til mere sortering og sikre, at mest muligt affald kan genanvendes.
- Frederiksberg Kommune styrker rådgivning **vejledning af** og arbejdet for, at alle virksomheder har affaldsordninger hos kommunen eller privat udbyder, **og at de bliver stadig mere cirkulære.**
- Frederiksberg Kommune styrker vejledningen af byggeriets parter i at håndtere byggeaffald efter principperne for cirkulær økonomi.
- Vi arbejder på, at alle – både deltagere og professionelle - skal kunne sortere affald ved arrangementer, der gennemføres i det offentlige rum.
- ~~Affaldsindsamling optimeres for den enkelte husstand baseret på data.~~
- ~~Villaernes affaldsordninger nytænkes i affaldsplan 2021-~~

	<p>2026, og der laves forsøg med øget genanvendelse.</p> <ul style="list-style-type: none"> Frederiksberg Kommune vejleder byggeriets parter i at håndtere byggeaffald efter principperne for cirkulær økonomi. 	
<p>FN's Verdensmål Vi fremmer mere fleksibel og CO₂ neutral forsyning, og kommunale bygninger energirenoveres og bygges mere bæredygtigt.</p> <p>Rådgivning og dialog med private boligejere og bygherrer styrkes, og affaldsindsamling optimeres.</p> <p>Herved bidrager Frederiksberg Kommune til FN's Verdensmål 7 og 11.</p>	<p>FN's Verdensmål Vi fremmer mere fleksibel og CO₂ neutral forsyning, og kommunale bygninger energirenoveres og bygges mere bæredygtigt.</p> <p>Rådgivning Vejledning og dialog med private boligejere og bygherrer styrkes, og affaldsindsamling optimeres.</p> <p>Herved bidrager Frederiksberg Kommune til FN's Verdensmål 7 og 11.</p>	

RETNINGSLINJER

Affald (side 82 i Rammer og retningslinjer)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Anledning til ændring
<ul style="list-style-type: none"> Ved nybyggeri og renoveringer skal der afsættes plads til affaldsbeholdere og mulighed for tømning, således at kommende beboere og virksomheder får mulighed for at sortere efter reglerne i de til enhver tid gældende affaldsregulativer. 	<ul style="list-style-type: none"> Ved nybyggeri og renoveringer skal bygherre orientere sig i og følge de gældende regulativer og administrative retningslinjer for husholdningsaffald, herunder særligt afsnittet: 8 tommelfingerregler - Affaldsløsninger i nybyggeri og bygningsrenovering. 	<p>Justering med henvisning til gældende administrative retningslinjer.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Ny: Alle borgere og virksomheder skal sortere følgende 10 typer affald efter samme nationale sorteringskriterier: Papir, pap, plast, metal, glas, mad- og drikkekarton, madaffald, farligt affald (inkl. batterier og elektronik), tekstiler og restaffald. Derudover skal borgere og virksomheder sortere øvrige affaldstyper efter Affaldsbekendtgørelsen. 	Opdatering i henhold til nationale sorteringskriterier, Ressource- og Affaldsplan 2026 og Affaldsbekendtgørelsen.
<ul style="list-style-type: none"> • I kommunalt byggeri og byggeri støttet af kommunen skal boliger og botilbud indrettes, så der som minimum kan affaldssorteres i følgende typer affald: Madaffald, plast, (småt) pap, metal, glas og restaffald. 	<ul style="list-style-type: none"> • I kommunalt byggeri og byggeri støttet af kommunen skal boliger og botilbud indrettes, så der som minimum kan affaldssorteres i følgende typer affald: Papir, pap, plast, metal, glas, mad- og drikkekarton, madaffald, farligt affald (inkl. batterier og elektronik), tekstiler og restaffald. 	Opdatering i henhold til Ressource- og Affaldsplan 2026.
<ul style="list-style-type: none"> • Indenfor kommunale institutioner skal affaldssorteringen være overskuelig og let tilgængelig. Ved renoveringer og nybyggeri skal der indrettes med et system, så alle brugere kan sortere i følgende typer affald, der er obligatoriske på nationalt niveau: Madaffald, plast, fødevarekarton, pap, papir, metal, glas, farligt affald, restaffald. 	<ul style="list-style-type: none"> • I kommunale enheder og institutioner skal affaldssorteringen være overskuelig og let tilgængelig. Ved renoveringer og nybyggeri skal der indrettes med et system, så alle brugere kan sortere i følgende typer affald: Papir, pap, plast, metal, glas, mad- og drikkekarton, madaffald, farligt affald (inkl. batterier og elektronik), tekstiler og restaffald. 	Opdatering i henhold til Ressource- og Affaldsplan 2026.

<ul style="list-style-type: none"> Ved nedrivning og renoveringer skal affaldet kildesorteres og genbruges eller genanvendes i overensstemmelse med affaldsbekendtgørelsen. 	<ul style="list-style-type: none"> Ved nedrivning og renoveringer skal bygge- og anlægsaffaldet screenes for miljøskadelige stoffer, anmeldes til kommunen og kildesorteres i overensstemmelse med affaldsbekendtgørelsen. 	Opdatering i henhold til Ressource- og Affaldsplan 2026 og affaldsbekendtgørelsen.
<ul style="list-style-type: none"> Farligt affald, PCB-holdigt affald og termoruder skal udsorteres og afleveres til specialbehandling. 	<ul style="list-style-type: none"> Farligt affald, PCB-holdigt affald og termoruder skal udsorteres og afleveres til specialbehandling. 	Det er indeholdt i bestemmelserne i Affaldsbekendtgørelsen, som der henvises til i ovenstående punkt.
	<ul style="list-style-type: none"> Ny: Affaldssug bør udfases, da de er forbundet med unødigt udledning af CO₂ og store driftsomkostninger pga. hyppige nedbrud. 	Opdatering i henhold til Ressource- og Affaldsplan 2026.

GENERELLE RAMMER

Affald (side 82 i Rammer og retningslinjer)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Anledning til ændring
<ul style="list-style-type: none"> Der skal være mulighed for placering og tømning af affaldsbeholdere til kildesorteret affald og restaffald efter de til enhver tid gældende regulativer for husholdnings- og erhvervsaffald. 	<ul style="list-style-type: none"> Der skal være mulighed for placering og tømning af affaldsbeholdere til kildesorteret affald og restaffald efter de til enhver tid gældende regulativer og retningslinjer for husholdnings- og erhvervsaffald. 	Opdatering da der er kommet nye retningslinjer for husholdningsaffald.
	<ul style="list-style-type: none"> Ny: Alle borgere skal have adgang til alle sorteringsordninger jf. Affaldsbekendtgørelsen og 	Opdatering i henhold til Affaldsbekendtgørelsen og kommunens retningslinjer for husholdningsaffald.

	kommunens retningslinjer for husholdningsaffald.	
<ul style="list-style-type: none"> Der skal være mulighed for placering og tømning af storskrald. 	<ul style="list-style-type: none"> Der skal planlægges for tilstrækkelig plads til være mulighed for placering og tømning af storskrald ved alle etageboliger og institutioner jf. de til enhver tid gældende regulativer og retningslinjer for husholdningsaffald. 	Opdatering i henhold til kommunens retningslinjer for husholdningsaffald.
<ul style="list-style-type: none"> Ved anlægsarbejder med udgravning (til f.eks. et fundament, rør eller parkeringskælder) skal man undersøge muligheden for at etablere nedgravede affaldscontainere. 	<ul style="list-style-type: none"> Ved anlægsarbejder med udgravning (til f.eks. et fundament, rør eller parkeringskælder) skal man undersøge muligheden for at etablere nedgravede affaldscontainere. 	Fjernes da nedgravede affaldscontainere ikke er et kommunalt mål.

RETNINGSLINJEKORT – SE BILAG 3

REDEGØRELSE – SE BILAG 4

5. BIODIVERSITET OG BYNATUR

HOVEDSTRUKTUR

Synergieffekter i den grønne struktur (nyt afsnit side 23 i Hovedstruktur)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Anledning til ændring
	<p>Ny:</p> <p>Frederiksberg Kommune arbejder for at skabe en sammenhængende grøn struktur, der opfylder flere formål samtidig. Kommunens Strategi for Bynatur og Biodiversitet sætter retningen for at fastholde og videreudvikle byens grønne identitet, så der kan skabes mere og bedre bynatur og øget biodiversitet.</p> <p>Frederiksbergs grønne struktur skal samtidig spille sammen med den blå struktur, herunder klimatilpasningsprojekter, da arealerne kan have flere formål på samme tid, og der skal arbejdes for at skabe synergieffekter. Ved at øge ferskvandsområderne bl.a. gennem klimatilpasningsprojekter kan biodiversiteten forbedres.</p> <p>Den grønne struktur kan bidrage til forbedring af miljøet lokalt og globalt gennem reduktion af CO₂. I kommunens Træpolitik og Strategi for Bynatur og Biodiversitet er der oplysninger om, hvordan planter er med til at binde CO₂ og rense luften for støv, give skygge, optage solens stråler i eget kredsløb og optage regnvand.</p> <p>Kommunen udarbejder pjecer med vejledninger til bygherrer, boligforeninger, have- og altanere mv. om at arbejde med bynatur på deres ejendomme for på den måde at inspirere til grønne initiativer.</p>	<p>Opdatering i henhold til Strategi for Bynatur og Biodiversitet, Træpolitik samt indspil fra høringsperioden om fremme af bynatur og biodiversitet, fokus på synergi mellem blå og grønne områder, fokus på grønne tiltag, der engagerer borgerne og giver borgerne inspiration til bæredygtig levevis.</p>

Hver kvadratmeter tæller i arbejdet med at skabe mere og bedre bynatur og biodiversitet. Denne kommuneplan angiver, hvor der kan skabes større grønne sammenhænge, hvori mindre tiltag af bynatur indgår i noget større.

RETNINGSLINJER

Grøn struktur (side 48 i Rammer og retningslinjer)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Forslag til margentekst	Anledning til ændring
<ul style="list-style-type: none"> Frederiksberg Have og Søndermarken er udpeget som grønne bykiler i Fingerplan 2019. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Uændret:</i> Frederiksberg Have og Søndermarken er udpeget som grønne bykiler i Fingerplan 2019. 		
<ul style="list-style-type: none"> Frederiksbergs rekreative områder skal sammen med et udbygget grønt stinet udgøre en sammenhængende grøn struktur, der er let tilgængelig for byens borgere. 	<ul style="list-style-type: none"> Frederiksbergs rekreative områder skal sammen med et udbygget overordnet grønt stinet udgøre en sammenhængende grøn struktur som vist på retningslinjekort 8 og være let tilgængelig for byens borgere. 	<p><i>Definition – rekreative områder:</i> <i>Med til rekreative områder regnes områder til fritidsanlæg som idræts- og forlystelsesanlæg, zoo mv, grønne områder som parker, kolonihaver, kirkegårde samt urbane og grønne pladser.</i></p>	Præcisering
<ul style="list-style-type: none"> Den grønne struktur skal bidrage til visuelle og æstetiske oplevelser, være indbydende og fungere som samlingspunkter for fælles aktiviteter og events såvel som 	<ul style="list-style-type: none"> Den grønne struktur skal bidrage til visuelle og æstetiske oplevelser, være indbydende og fungere som samlingspunkter for fælles aktiviteter og events såvel som rekreation og fordybelse. 	<p><i>Definition – Grøn struktur:</i> <i>Den grønne struktur er de rekreative områder samt grønne vej- og stistrækninger som større alléer eller veje med grønne arealer i midten. Derudover indeholder den grønne</i></p>	Præcisering. Udgår som retningslinje og indføres som definition - Se forslag til margentekst.

<p>rekreation og fordybelse.</p>		<p><i>struktur Den Grønne Sti, der strækker sig hele vejen gennem Frederiksberg, som tilsammen med den øvrige grønne struktur bidrager til indbydende visuelle og æstetiske oplevelser og samlingspunkter for aktiviteter og events samt rekreation og fordybelse. Herudover indeholder den grønne struktur biologiske habitater og muligheder for biologiske sammenhænge.</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Den grønne struktur skal bidrage til forbedring af lokalt og globalt miljø gennem reduktion af CO₂ og mindskning af varmeø-effekt ved plantning af træer, etablering af blomsterenge, buskplantning, grønne gavle og tage mv. 	<ul style="list-style-type: none"> • Den grønne struktur skal bidrage til forbedring af lokalt og globalt miljø gennem reduktion af CO₂ og mindskning af varmeø-effekt ved plantning af træer, etablering af blomsterenge, buskplantning, grønne gavle og tage mv. Den grønne struktur skal spille sammen med den blå struktur, herunder klimatilpasningsprojekter, da arealerne kan have flere formål på samme tid, og der skal arbejdes for at skabe synergieffekter*. 	<p><i>*Note: I kommunens Træpolitik og Strategi for Bynatur og biodiversitet er der oplysninger om, hvordan planter er med til at binde CO₂ og rense luften for støv, give skygge og optage solens stråler i eget kredsløb samt optage regnvand. Kommunen udarbejder pjecer med vejledninger til bygherrer, boligforeninger, have- og altanejere om at arbejde med bynatur på deres ejendomme.</i></p>	<p>Præcisering med henvisning til kommunens eksisterende politikker for det grønne område.</p> <p>Indspil fra debatperioden om at tænke blå og grøn struktur sammen.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Den grønne struktur skal bidrage til et godt miljø for insekter og dyrearter og derigennem forbedring af biodiversiteten ved øget brug af hjemmehørende urter og træarter og bidrage med lokale fødevarer ved plantning af frugttræer og bærbuske mv. 	<ul style="list-style-type: none"> • Den grønne struktur skal bidrage til et godt miljø for insekter og dyrearter og derigennem forbedring af biodiversiteten ved øget brug af hjemmehørende urter og træarter og bidrage med lokale fødevarer ved plantning af frugttræer og bærbuske mv. 		<p>Denne retningslinje medtages som ramme i omskrevet form, jf. generelle rammer for byrum og grønne områder.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Alle fredede parker; Frederiksberg Have (1), Søndermarken (2), Landbohøjskolens Have (3), Lindevangsparken (4), Grøndalen (5), Grøndalsengen (6) og Femte Juni Plads (7) fastholdes og udvikles som rekreative områder. 	<ul style="list-style-type: none"> • Alle fredede parker; Frederiksberg Have (1), Søndermarken (2), Landbohøjskolens Have (3), Lindevangsparken (4), Grøndalen (5), Grøndalsengen (6) og Femte Juni Plads (7) skal fastholdes og udvikles som rekreative områder. 		<p>Præcisering</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Tilsvarende skal parkanlæg som Aksel Møllers Have (8), Julius Thomsens Plads (9) og Søfrontparken (10) samt kirkegårdene Søndermarken Kirkegården (11) og Frederiksberg Ældre Kirkegård (13) bevares og udvikles som grønne anlæg. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Uændret:</i> Tilsvarende skal parkanlæg som Aksel Møllers Have (8), Julius Thomsens Plads (9) og Søfrontparken (10) samt kirkegårdene Søndermarken Kirkegården (11) og Frederiksberg Ældre Kirkegård (13) bevares og udvikles som grønne anlæg. 		

<ul style="list-style-type: none"> Solbjerg Parkkirkegård (12) skal i planperioden have særlig opmærksomhed, da der her skal arbejdes med en parkplan, der sikrer udviklingen af området, idet det forventes, at kirkegården helt eller delvis overgår til bypark i løbet af en årrække. 	<ul style="list-style-type: none"> Solbjerg Parkkirkegård (12) skal udvikles ud fra den udviklingsplan, der er under udarbejdelse, som skal sikre udvikling af området og delvis overgang til bypark. 	<p><i>Se Redegørelsen for uddybning af udviklingsplanen for Solbjerg Parkkirkegård.</i></p>	<p>Præcisering i henhold til gældende planlægning for området.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Ny: Den Grønne Sti (15) skal fastholdes med et forløb gennem hele Frederiksberg. 		<p>Præcisering. På retningslinjekort nr. 8 vises "Den grønne sti" som en del af "Grønne stier og parkforløb uden for parkområder".</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Ny: Arbejdet med at øge biodiversitet og bynatur skal ske i respekt for have- og parkanlæg af stor kulturhistorisk, æstetisk og rekreativ betydning. 		<p>Præcisering, herunder i overensstemmelse med fredninger.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Ny: Den grønne struktur udbygges med nye områder som vist på retningslinjekort 8. 		<p>Opdatering ift. vedtagne planer og visioner for kommende grønne områder</p>

<ul style="list-style-type: none"> Eksisterende lokale grønne anlæg skal fastholdes som rekreative grønne områder. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Uændret:</i> Eksisterende lokale grønne anlæg skal fastholdes som rekreative grønne områder. 		
<ul style="list-style-type: none"> Eksisterende idrætsanlæg skal fastholdes som rekreative idræts- og bevægelsesområder. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Uændret:</i> Eksisterende idrætsanlæg skal fastholdes som rekreative idræts- og bevægelsesområder. 		
<ul style="list-style-type: none"> De eksisterende kolonihaveområder bevares og udgør en del af kommunens grønne struktur. Der udlægges ikke yderligere arealer til kolonihaver. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Uændret:</i> De eksisterende kolonihaveområder bevares og udgør en del af kommunens grønne struktur. Der udlægges ikke yderligere arealer til kolonihaver. 		
<ul style="list-style-type: none"> I parker, der er udpeget som stilleområder, må der kun foregå aktiviteter af mindre støjende og lejlighedsvis karakter, herunder koncertarrangementer og lignende. Dette begrænser ikke dagligdags rekreative aktiviteter såsom motionsredskaber, legende børn, boldspil og lignende. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Uændret:</i> I parker, der er udpeget som stilleområder, må der kun foregå aktiviteter af mindre støjende og lejlighedsvis karakter, herunder koncertarrangementer og lignende. Dette begrænser ikke dagligdags rekreative aktiviteter såsom motionsredskaber, legende børn, boldspil og lignende. 		

	<ul style="list-style-type: none"> Ny: Haveboligområder skal fastholdes med boliger med tilhørende haver. (Se også rammebestemmelse om grønne forhaver). Det tilskyndes, at områderne får så grønt et præg som muligt. 	<p><i>Definition:</i> Haveboligområder er områder til åben-lav og tæt-lav boliger med villa- og parcelhusbebyggelse, dobbelthuse, kædehuse, rækkehuse og lignende, med tilhørende havearealer/ubebyggede arealer. I den tætte by er disse haveboligområder særlig vigtige for biodiversitet og omfang samt spredning af fauna og flora.</p>	<p>Indspil fra debatperioden om vigtighed af borgernes egne muligheder og forslag fra forvaltningen, da haverne i haveboligområder er vigtige for biodiversitet i kommunen.</p>
	OPDATERET RETNINGSLINJEKORT (NR. 8)		Se bilag 3

RETNINGSLINJER

Grønne elementer (side 50 i Rammer og retningslinjer)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Forslag til margentekst	Anledning til ændring
<ul style="list-style-type: none"> Der skal skabes grønne korridorer mellem områder i den grønne struktur, for øget spredningsmulighed for flora og fauna og øget biodiversitet. 	<ul style="list-style-type: none"> Der skal skabes grønne korridorer-forbindelser mellem områder i den grønne struktur, for øget spredningsmulighed for flora og fauna samt øget biodiversitet. Det kan ske ved beplantning langs veje og stier, herunder ved skybrudstiltag, og ved etablering af lokale grønne anlæg såsom lommeparker, by-, skole- og gadehaver, 	<p><i>Definition:</i> Grønne forbindelser kan være vejtræer, regnvandsbede eller andre grønne beplantede arealer på ubebyggede arealer og langs veje og stier, der som en grøn tråd forbinder ellers</p>	<p>Skærpelse</p> <p>Vedr. illustration med potentielle grønne akser – se bilag 3</p>

	<p>borgerbede, vertikale haver, begrønnede facader og taghaver. Ved byudvikling skal det vurderes, om de grønne forbindelser kan udbygges, med særligt fokus på de grønne akser vist på illustration med potentielle grønne akser.</p>	<p>adskilte grønne områder.</p> <p><i>Definition Grønne akser: I udvidet forståelse af den grønne struktur medregnes også mindre, grønne områder, lommeparker, gadehaver og lignende, samt begrønnede facader og tage, der ikke er vist på retningslinjekort nr. 8. En del af disse lokale grønne anlæg vil indgå i grønne biologiske sammenhænge med betydning for diversitet og omfang af fauna og flora. Disse eksisterende og mulige kommende grønne elementer og sammenhænge kan danne 'akser', hvor fokus på fastholdelse og udvikling af grønne kvaliteter giver særlige potentialer både i æstetisk og biologisk betydning.</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Der skal skabes lommeparker, by-, skole- og gadehaver, 	<ul style="list-style-type: none"> • Der skal skabes lommeparker, by-, skole- og 		<p>Indarbejdet i ramme ovenfor</p>

borgerbede, vertikale haver og taghaver.	gadehaver, borgerbede, vertikale haver og taghaver.		
<ul style="list-style-type: none"> Befæstelser ved veje/klimaveje som sideheller og vejhjørner skal undgås, beplantes og have grønt bunddække. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Uændret:</i> Befæstelser ved veje/klimaveje som sideheller og vejhjørner skal undgås, beplantes og have grønt bunddække. 		
<ul style="list-style-type: none"> Byggeprojekter skal gøres grønne f.eks. med erstatningsbeplantning, grønne tage og facader med høj biofaktor, etablering af grønne forhaver, grøn variation og volumen. 	<ul style="list-style-type: none"> Private og offentlige bygge- og anlægsprojekter skal gøres grønne f.eks. med erstatningstræer/beplantning, grønne tage og facader med høj biofaktor, etablering af grønne forhaver, grøn variation og volumen. 		Præcisering
	<ul style="list-style-type: none"> Ny: Der skal i bygge- og anlægsprojekter planlægges med innovation og nytænkning efter målsætningen om, at hver kvadratmeter bynatur tæller. Regnvandsbede, begrønnede buslæskure, byhaver med dyrkning, vertikale haver, drikkemuligheder for dyr, døde træer og fuglekasser kan bidrage til at øge biodiversiteten. 		Skærpelse. Indspil fra debatperioden om øget biodiversitet, regnvandsbede, bynatur, grønne facader og bedre vilkår for fugle mv.
<ul style="list-style-type: none"> Biofaktor fastsættes til minimum 0,5 jf. de generelle rammebestemmelser. Frederiksberg Kommune vil på baggrund af de 	<ul style="list-style-type: none"> Biofaktor fastsættes til minimum 0,5 jf. de generelle rammebestemmelser. Frederiksberg Kommune vil på baggrund af de første erfaringer med værktøjet og 	<i>Se evaluering i Redegørelsen</i>	Præcisering på baggrund af evaluering af anvendelse af biofaktoren.

<p>første erfaringer med værktøjet og senest 2 år efter vedtagelsen af Kommuneplan 2021 vurdere om der er grundlag for en endnu mere ambitiøs anvendelse af biofaktoren.</p>	<p>senest 2 år efter vedtagelsen af Kommuneplan 2021 vurdere om der er grundlag for en endnu mere ambitiøs anvendelse af biofaktoren. Ved hver kommuneplanrevision kan det vurderes, om der er grundlag for en endnu mere ambitiøs anvendelse af biofaktoren.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Der skal i byudviklingsprojekter være fokus på etablering af kvalitative grønne kantzoner og halv- eller heloffentlige uderum med leg og aktivitetsmuligheder samt grønne forbindelser til byens rum. 	<ul style="list-style-type: none"> • Der skal i byudviklingsprojekter være fokus på etablering af kvalitative grønne kantzoner og halv- eller heloffentlige uderum med leg og aktivitetsmuligheder samt grønne forbindelser til byens rum. Der skal ved grønne udearealer være fokus på artsdiversitet, hvor hjemmehørende arter prioriteres. 		Præcisering
<ul style="list-style-type: none"> • Der skal ved grønne udearealer være fokus på artsdiversitet, hvor hjemmehørende arter prioriteres. 	<ul style="list-style-type: none"> • Der skal ved grønne udearealer være fokus på artsdiversitet, hvor hjemmehørende arter prioriteres. 		Indarbejdet i ovenstående

RETNINGSLINJER

Træer (side 50 i Rammer og retningslinjer)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Forslag til margentekst	Anledning til ændring
<ul style="list-style-type: none"> Det skal være muligt at se mindst ét træ fra enhver bolig. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Uændret</i> Det skal være muligt at se mindst ét træ fra enhver bolig. 		
<ul style="list-style-type: none"> Eksisterende træer, både unge og gamle, skal beskyttes. Hvis et træ fældes, skal der plantes to nye, med mindre der på anden måde kompenseres med beplantning. 	<ul style="list-style-type: none"> Eksisterende træer, både unge og gamle, skal beskyttes. Hvis et træ fældes, skal der plantes to nye, med mindre der på anden måde kompenseres med erstatningsbeplantning på ejendommen. 	<p>Definition:</p> <p>Erstatningsbeplantning er træer eller anden beplantning, der kan erstatte eksisterende beplantning, der må vige for nyt byggeri og anlæg, bliver beskadigede eller ved sygdom, ringe sundhedstilstand og ælde kan fældes, f.eks. på vilkår at tilsvarende beplantningsstruktur genplantes.</p>	Præcisering
<ul style="list-style-type: none"> Nye træer skal have et stammeomfang på minimum 18-20 centimeter målt en meter over jorden, når de plantes ud. Ved anlæg og byggeri må træer og deres rodzoner ikke beskadiges - og skulle det alligevel ske, skal de erstattes. 	<ul style="list-style-type: none"> Nye træer skal have et stammeomfang på minimum 18-20 centimeter målt en meter over jorden, når de plantes ud. Ved anlæg og byggeri skal træer beskyttes, og må træer og deres rodzoner må ikke beskadiges jf. kommunens træpolitik. - og sSkulle det alligevel ske, skal de erstattes. 		Præcisering i henhold til kommunens træpolitik

RETNINGSLINJER

Grønne sammenhænge (side 50 i Rammer og retningslinjer)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Forslag til margentekst	Anledning til ændring
<ul style="list-style-type: none"> Der skal udarbejdes en samlet grøn stiplan. Der skal etableres en eller flere løberuter på Frederiksberg, som kan anspore til løb i hele byen. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Uændret:</i> Der skal udarbejdes en samlet grøn stiplan. Der skal etableres en eller flere løberuter på Frederiksberg, som kan anspore til løb i hele byen. 		Der udarbejdes ikke en samlet grøn stiplan
<ul style="list-style-type: none"> Der må højst være 300 m i gangafstand mellem enhver bolig og det nærmeste rekreative område på minimum 2.000 m². 	<ul style="list-style-type: none"> Der må højst være 300 m i gangafstand mellem enhver bolig og det nærmeste grønne rekreative område på minimum 2.000 m². 	<i>Se retningslinjekort 8 med planlagte grønne rekreative områder, der understøtter denne retningslinje.</i>	Præcisering Retningslinjekort 8 – se bilag 3
<ul style="list-style-type: none"> I områder, hvor bystrukturen ikke giver mulighed for indpasning af grønne nær-rekreative områder på denne størrelse, kan der alternativt fastholdes en grøn struktur ved at optimere og fastholde haver i række- eller villaområder, grønne åbne baggårde eller lignende eller etableres større taghaver med offentlig adgang. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Uændret:</i> I områder, hvor bystrukturen ikke giver mulighed for indpasning af grønne nær-rekreative områder på denne størrelse, kan der alternativt fastholdes en grøn struktur ved at optimere og fastholde haver i række- eller villaområder, grønne åbne baggårde eller lignende eller etableres større 		

	taghaver med offentlig adgang.		
--	--------------------------------	--	--

RETNINGSLINJER

Beskyttelse af naturtyper og arter (side 52 i Rammer og retningslinjer)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Forslag til margentekst	Anledning til ændring
<ul style="list-style-type: none"> Beskyttelse af naturtyper skal ske ud fra naturbeskyttelseslovens § 3. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Uændret</i> Beskyttelse af naturtyper skal ske ud fra naturbeskyttelseslovens § 3. 		
<ul style="list-style-type: none"> Konkrete projekter og planer skal vurderes i forhold til, om de enkelte projekter kan beskadige arter på EU's liste over bevaringsværdige arter (bilag IV-arter). 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Uændret:</i> Konkrete projekter og planer skal vurderes i forhold til, om de enkelte projekter kan beskadige arter på EU's liste over bevaringsværdige arter (bilag IV-arter). 		

RETNINGSLINJER

Retningslinjer for Naturudpegninger og Grønt Danmarkskort (side 52 i Rammer og retningslinjer)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Forslag til margentekst	Anledning til ændring
<ul style="list-style-type: none"> De områder, der er udpeget i Grønt Danmarkskort, skal i videst muligt omfang friholdes for byggeri, anlæg og ændret arealanvendelse, der forringer muligheden for at bevare områdernes eksisterende naturkvalitet. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Uændret:</i> De områder, der er udpeget i Grønt Danmarkskort, skal i videst muligt omfang friholdes for byggeri, anlæg og ændret arealanvendelse, der forringer muligheden for at bevare områdernes 	<p><i>Margennote: Læs mere om Grønt Danmarkskort i Redegørelsen.</i></p>	

Derudover skal naturkvaliteten og/eller biodiversiteten for områderne forbedres.	eksisterende naturkvalitet. Derudover skal naturkvaliteten og/eller biodiversiteten for områderne forbedres.		
<ul style="list-style-type: none"> Planlægning og administration skal fremme etablering af de potentielle økologiske forbindelser i videst muligt omfang for styrkelse af biodiversitet, herunder ved omlægning af græsarealer til enge og ved at undlade at fjerne døde træer. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Uændret:</i> Planlægning og administration skal fremme etablering af de potentielle økologiske forbindelser i videst muligt omfang for styrkelse af biodiversitet, herunder ved omlægning af græsarealer til enge og ved at undlade at fjerne døde træer. 		
<ul style="list-style-type: none"> Rekreative hensyn og naturhensyn skal integreres i klimatilpasningsprojekter, f.eks. ved design af regnvandsbassiner og udnyttelse af vandløb til forsinkelsesformål. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Uændret:</i> Rekreative hensyn og naturhensyn skal integreres i klimatilpasningsprojekter, f.eks. ved design af regnvandsbassiner og udnyttelse af vandløb til forsinkelsesformål. 		
Prioritering af Frederiksberg Kommunes naturindsats, f.eks. naturgenopretning og naturpleje, sker på følgende måde:	Prioritering af Frederiksberg Kommunes naturindsats, f.eks. naturgenopretning og naturpleje, sker på følgende måde:		
<ul style="list-style-type: none"> Rekreative hensyn og naturhensyn skal integreres i klimatilpasningsprojekter, f.eks. ved design af regnvandsbassiner og udnyttelse af vandløb til forsinkelsesformål. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Uændret:</i> Rekreative hensyn og naturhensyn skal integreres i klimatilpasningsprojekter, f.eks. ved design af regnvandsbassiner og 		

	udnyttelse af vandløb til forsinkelsesformål.		
<ul style="list-style-type: none"> Naturgenopretning, naturudvikling, naturpleje samt andre naturindsatser prioriteres højt inden for de områder, der er udpeget i Grønt Danmarkskort samt i den grønne struktur. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Uændret:</i> Naturgenopretning, naturudvikling, naturpleje samt andre naturindsatser prioriteres højt inden for de områder, der er udpeget i Grønt Danmarkskort samt i den grønne struktur. 		
<ul style="list-style-type: none"> Der udvikles demonstrationsprojekter for naturudvikling f.eks. for almene boligområder og villaområder. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Uændret:</i> Der udvikles demonstrationsprojekter for naturudvikling f.eks. for almene boligområder og villaområder. 		

GENERELLE RAMMEBESTEMMELSER

Byrum og grønne områder (side 54 i Rammer og retningslinjer)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Forslag til margentekst	Anledning til ændring
<ul style="list-style-type: none"> Der skal være handicapadgang til hvert byrum og parkanlæg. 	Uændret		
<ul style="list-style-type: none"> Eksisterende bunkers kan fjernes, hvor arealerne med fordel kan anvendes til 	Uændret		

<p>skybrudssikring og rekreative formål.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Ved etablering af lokale anlæg til håndtering af regnvand skal anlæggene tilpasses områdernes rekreative og æstetiske karakter. 	<ul style="list-style-type: none"> Ved etablering af lokale anlæg til håndtering af regnvand skal anlæggene tilpasses områdernes rekreative og æstetiske karakter. <i>Se også krav om kobling til overordnet regnvandssystem under Klimatilpasning s. x (70).</i> 		<p>Præcisering med henvisning til kobling med overordnet regnvandssystem</p>
<ul style="list-style-type: none"> Nye grønne, frodige områder, hvor hensynet til plante- og dyrelivet vægtes højt, skal fremmes. Ved etablering af grønne områder fremmes blå flader med vand, der giver mulighed for biodiversitet med et varieret plante- og dyreliv. Valg af planter skal tilpasses fremtidige ændringer i de klimatiske forhold. Det tilstræbes at anvende hjemmehørende arter, der fremmer biodiversiteten i lokalområdet. 	<ul style="list-style-type: none"> Nye grønne, frodige områder skal fremmes. Hensynet til plante- og dyrelivet skal vægtes højt i indretning af nye grønne områder., hvor hensynet til plante- og dyrelivet vægtes højt, skal fremmes. Ved etablering af grønne områder fremmes Blå flader med vand skal indpasses om muligt for at understøtte der giver mulighed for biodiversitet med et varieret plante- og dyreliv. Valg af planter skal tilpasses fremtidige ændringer i de klimatiske forhold. Det tilstræbes at anvende hjemmehørende arter, der fremmer 		<p>Præcisering</p>

	biodiversiteten i lokalområdet.		
<ul style="list-style-type: none"> Der skal indarbejdes bestemmelser i lokalplaner, der omfatter områder udpeget til Grønt Danmarkskort, der sikrer, at de i videst muligt omfang friholdes for bebyggelse, og at der kun etableres bebyggelse, der knytter sig til områdets funktion, samt at de udvikles, så naturkvaliteterne forbedres. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Uændret:</i> Der skal indarbejdes bestemmelser i lokalplaner, som omfatter områder udpeget til Grønt Danmarkskort, der sikrer, at de i videst muligt omfang friholdes for bebyggelse, og at der kun etableres bebyggelse, der knytter sig til områdets funktion, samt at de udvikles, så naturkvaliteterne forbedres. 		
<ul style="list-style-type: none"> Biofaktor udregnet på en skala fra 0,0-2,0 skal anvendes i lokalplaner og mindst være 0,5*. *Se beregningsmodel i redegørelse s. 35. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Uændret:</i> Biofaktor udregnet på en skala fra 0,0-2,0 skal anvendes i lokalplaner og mindst være 0,5*. *Se beregningsmodel i redegørelse s. xx. 		
<ul style="list-style-type: none"> Der kan fastsættes højere biofaktor krav ud fra en konkret vurdering af projektets potentiale og placering i bystrukturen. Hvis biofaktorkrav i særlige tilfælde må vurderes lavere søges kompenserende muligheder med 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Uændret:</i> Der kan fastsættes højere biofaktorkrav ud fra en konkret vurdering af projektets potentiale og placering i bystrukturen. Hvis biofaktorkrav i særlige tilfælde må vurderes lavere, søges kompenserende 		

lignende effekt som en biofaktor på minimum 0,5.	muligheder med lignende effekt som en biofaktor på minimum 0,5.		
<ul style="list-style-type: none"> Grønne tage og grønne facader indgår som en vægtet del af biofaktorværktøjet, men grønne arealer med høj biofaktor på terræn vægtes højest. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Uændret:</i> Grønne tage og grønne facader indgår som en vægtet del af biofaktorværktøjet, men grønne arealer med høj biofaktor på terræn vægtes højest. 		
	<ul style="list-style-type: none"> <i>Ny:</i> Ved byudvikling skal det vurderes, om grønne arealer med offentlig adgang og lokale grønne anlæg kan udbygges jf. retningslinjer om grøn struktur. Væsentlig tilføjelse skal via kommuneplantillæg tilføjes retningslinjekort nr. 8. 		Indspil fra debatperioden om mere fokus på bynatur og forbedring af eksisterende forhold.
	<ul style="list-style-type: none"> <i>Ny:</i> Bygge- og anlægsprojekter skal tænkes ind i Frederiksbergs grønne karakter, særligt i de 'grønne akser' vist på illustration i margen, og gøres grønne af hensyn til sundhed og trivsel samt for at opnå en høj biofaktor, høj 		Indspil fra debatperioden om mere fokus på udvikling af bynatur og biodiversitet, særligt i 'grønne akser', hvor eksisterende grønne sammenhænge kan styrkes.

	<p>biodiversitet og et godt mikroklima.</p>		
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ny:</i> Ubebyggede arealer skal planlægges, så der skabes et godt miljø for insekter og dyrearter, brug af hjemmehørende beplantning og træarter, frugttræer og bærbuske, grønne tage og facader, grønne forhaver og stor grøn variation og volumen. 		<p>Indspil fra debatperioden om mere fokus på levesteder for dyr og planter.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ny:</i> Ved bevaringsværdigt byggeri skal der tages hensyn til facaders arkitektoniske og kulturhistoriske udtryk ved eventuel begrønning. 		<p>Indspil fra debatperioden om hensyn til bevaringsværdig bebyggelse ift. grønne facader.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ny:</i> Ved byudvikling skal der være fokus på etablering af kvalitative grønne kantzoner og halv- eller heloffentlige uderum med leg og aktivitetsmuligheder samt grønne forbindelser til byens rum. 	<p><i>Indretning af uderum skal ske under hensyntagen til sikre redningsveje og mulighed for, at Hovedstadens Beredskab kan operere.</i></p>	<p>Indspil fra debatperioden om vigtigheden af nære grønne områder og adgang til byens grønne rum.</p>

GENERELLE RAMMEBESTEMMELSER

Træer (side 54 i Rammer og retningslinjer)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Forslag til margentekst	Anledning til ændring
<ul style="list-style-type: none"> Træer, der er over 25 år gamle, må på såvel offentligt som privat areal ikke fældes eller beskæres uden kommunalbestyrelsens tilladelse. Dog er træer placeret langs jernbaner, og som udgør en akut sikkerhedsrisiko, undtaget bestemmelsen, idet nødvendig beskæring og fældning så vidt muligt aftales mellem Banedanmark, Metroselskabet og Frederiksberg Kommune inden. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Uændret:</i> Træer, der er over 25 år gamle, må på såvel offentligt som privat areal ikke fældes eller beskæres uden kommunalbestyrelsens tilladelse. Dog er træer placeret langs jernbaner, og som udgør en akut sikkerhedsrisiko, undtaget bestemmelsen, idet nødvendig beskæring og fældning så vidt muligt aftales mellem Banedanmark, Metroselskabet og Frederiksberg Kommune inden. 		
<ul style="list-style-type: none"> Værdifulde privatejede træer og beplantningsstrukturer skal beskyttes gennem bevaringsbestemmelser i lokalplaner. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Uændret:</i> Værdifulde privatejede træer og beplantningsstrukturer skal beskyttes gennem bevaringsbestemmelser i lokalplaner. 		
<ul style="list-style-type: none"> Ved etablering af parkeringskældre skal det sikres, at friarealer på terræn over parkeringskældrene kan beplantes med træer. 	<ul style="list-style-type: none"> Ved etablering af parkeringskældre skal det sikres, at friarealer på terræn over parkeringskældrene kan beplantes med træer med en opbygning til gode vækstbetingelser. 	Definition: Gode vækstbetingelser for træer oven på parkeringskældre: Normalt er der behov for zoner med jordopbygning på 90-100 cm, særlig plantejord tilpasset de valgte	Præcisering

træarter samt
vandingssystemer.

GENERELLE RAMMEBESTEMMELSER

Grønne forhaver (side 55 i Rammer og retningslinjer)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Forslag til margentekst	Anledning til ændring
<ul style="list-style-type: none"> I etageboligområder og villaområder, hvor der er grønne forhaver og byrum, skal disse bevares med en grøn karakter. 	<ul style="list-style-type: none"> I etageboligområder samt villa- og rækkehusområder, hvor der er grønne forhaver og byrum, skal disse bevares med en grøn karakter. 		Præcisering
<ul style="list-style-type: none"> I villaområder skal sikres: <ul style="list-style-type: none"> - at præget af villakvarter med forhaver og beplantning mv. bibeholdes, - at hegningen skal indpasses i villakvarteret og fortrinsvis være levende hegn eller efter nærmere godkendelse. Dette gælder også ved indretning af institutioner og erhvervsvirksomheder i villaområder. - at der ikke opsættes hegn højere end 1,80 m. 	<ul style="list-style-type: none"> I villa - og rækkehusområder skal sikres: <ul style="list-style-type: none"> - at præget af villa- eller rækkehuskvarter med forhaver og beplantning mv. bibeholdes. - at hegningen skal indpasses i villa- eller rækkehuskvarteret og fortrinsvis være levende hegn eller efter nærmere godkendelse. Dette gælder også ved indretning af institutioner og erhvervsvirksomheder i villa- eller rækkehusområder. 		Præcisering

<ul style="list-style-type: none"> - at der ikke opsættes faste hegn i skel mod vej. Såfremt der ønskes faste hegn, kan disse placeres ca. 80 cm fra vejskel med begrønning foran hegnet efter nærmere godkendelse. 	<ul style="list-style-type: none"> - at der ikke opsættes hegn højere end 1,80 m, med mindre andet er fastsat for kvarteret. - at der ikke opsættes faste hegn i skel mod vej. Såfremt der ønskes faste hegn, kan disse placeres ca. 80 cm fra vejskel med begrønning foran hegnet efter nærmere godkendelse. <p>Se også retningslinjer om fastholdelse af haveboligområder under 'grøn struktur'.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Inventar til affaldshåndtering skal, hvis dette placeres i forhaven eller i grønne byrum, gives en udformning og placeres, så det grønne præg fastholdes. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Uændret:</i> Inventar til affaldshåndtering skal, hvis dette placeres i forhaven eller i grønne byrum, gives en udformning og placeres, så det grønne præg fastholdes. 		

RETNINGSLINJEKORT – SE BILAG 3

REDEGØRELSE – SE BILAG 4

6. MILJØ – Vand, luft, støj, jord

HOVEDSTRUKTUR

Cirkulær økonomi og mere genbrug (side 21 i Hovedstruktur)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Anledning til ændring
	<ul style="list-style-type: none"><i>Nyt punkt nederst under "Sådan arbejder vi for en bæredygtig udvikling":</i> Der arbejdes på at udvikle en jordhåndteringsstrategi med henblik på at opnå en mere bæredygtig jordhåndtering i forbindelse med bygge- og anlægsprojekter på Frederiksberg. En mere bæredygtig jordhåndtering kan f.eks. opnås ved, at jorden afsættes eller genanvendes lokalt.	Opdateret i henhold til forslag fra forvaltningen om at udarbejde en bæredygtig jordhåndteringsstrategi.

RETNINGSLINJER

Grundvandsbeskyttelse - drikkevandsinteresser (side 74 i Rammer og retningslinjer)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Anledning til ændring
	<ul style="list-style-type: none"><i>Ny:</i> Der skal arbejdes på at mindske risikoen for udsivning af miljøfremmede stoffer fra kunstgræsbaner, ligesom muligheden for brug af alternative, mere miljøvenlige belægnings- og tømider skal undersøges.	Skærpe på baggrund af indspil fra debatperioden om bekymring for udledning af miljøfremmede stoffer fra kunstgræsbaner.

RETNINGSLINJER

Boringsnære beskyttelsesområder og frit grundvandsspejl (side 76 i Rammer og retningslinjer)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Anledning til ændring
<p>Inden for boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) for Frederiksberg Vandværks boringer gælder følgende retningslinjer:</p> <ul style="list-style-type: none">• Der gives som udgangspunkt ikke tilladelse til grundvandssænkning, etablering af lodrette jordvarmeanlæg eller etablering af ATES-anlæg (varmeindvindings- og grundvandskøleanlæg).	<p>Inden for boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) for Frederiksberg Vandværks boringer gælder følgende retningslinjer:</p> <ul style="list-style-type: none">• Der gives som udgangspunkt ikke tilladelse til grundvandssænkning, etablering af lodrette jordvarmeanlæg eller etablering af ATES-anlæg (varmeindvindings- og grundvandskøleanlæg), medmindre en konkret vurdering af projektet viser, at det ikke udgør en risiko for grundvandsressourcen.	<p>Præcisering.</p>

HOVEDSTRUKTUR

Renere luft og vand samt mindre støj (side 35 i Hovedstruktur)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Anledning til ændring
	<ul style="list-style-type: none">• <i>Nyt punkt nederst under "Sådan arbejder vi for en bæredygtig udvikling":</i> Frederiksberg Kommune vil gennemføre forsøg med nulemissionszoner (zoner forbeholdt nulemissionskøretøjer) og udfase ældre forurenende brændeovne, når ny statslig lovgivning giver mulighed for det.	<p>I budgetforlig 2023 er det aftalt, at Frederiksberg Kommune skal lave forsøg med nulemissionszoner på skoleveje, når den statslige lovgivning giver mulighed for det.</p> <p>Ældre brændeovne før 2008 forurener 2-5 gange mere end nye brændeovne. I Strategi for ren luft 2030 nævnes udfasning af ældre forurenende brændeovne som et af værktøjerne for at nå kommunens mål om at reducere</p>

forurening fra brændeovne i 2025 med 80%.

GENERELLE RAMMEBESTEMMELSER

Støj og forurening (side 83 i Rammer og retningslinjer)

Kommuneplan 2021	Forslag til ændring	Anledning til ændring
	<ul style="list-style-type: none">Ny: En lokalplan må ikke udlægge arealer, der er belastet af et støjniveau fra nærtliggende eksisterende virksomheder, der overstiger de i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 anførte. I eksisterende byområder som Frederiksberg kan byudvikling nær virksomheder dog desuden ske ved overholdelse af Miljøstyrelsens tillæg til vejledning nr. 5./1984.	Ændringen foreslås pga. præciseringer fra Bolig-, Plan-, og Byggestyrelsen i forbindelse med nyligt offentliggjort lokalplan Ny Søndervang om brug af støjregler i forhold til planlovens § 15a og § 15 stk. 2, 26, i relation til nærtliggende eksisterende virksomheder.

RETNINGSLINJEKORT – SE BILAG 3

REDEGØRELSE – SE BILAG 4